

The background of the page is a painting of a Belarusian landscape. It depicts a calm pond in the foreground, reflecting the sky and the surrounding trees. The trees are mostly bare, suggesting a late autumn or winter setting. The sky is filled with soft, grey clouds. The overall color palette is muted, with greens, blues, and greys.

Беларускі
пейзажны
жывапіс

Беларускі
пейзажны
жывапіс

Белорусская
пейзажная
живопись

Byelorussian
landscape
painting

Paysage
biélorusse

Belorussische
Landschaftsmalerei

Pintura
de paisajes
bielorrusa

Беларускі пейзажны жывапіс

МІНСК «БЕЛАРУСЬ» 1982

1850
1030 652

У выяўленчым мастацтве Беларусі побач з тэматычнай карцінай, партрэтам значнае месца займае пейзаж. Яго прызначэнне — не толькі адлюстраванне прыгажосці прыроды, але і — гэта галоўнае — выходзіць вялікія патрыятычныя пачуцці ў кожным савецкім чалавеку.

З даўніх часоў прырода прыцягвала і хвалявала чалавека. У розныя эпохі яна знаходзіла самае непасрэднае месца ў выяўленчай творчасці. Ды гэта і зразумела, таму што ўсё матэрыяльнае і духоўнае жыццё звязана з прыродай. Кожнае пейзажнае палатно, напісанае ў розныя часы і перыяды, быццам спыняе ў пэўных рамках рух матэрыі, яе знешнюю і ўнутраную сутнасць. Яно нібы вяртае нас у мінулае, адлюстроўвае працэсы і з'явы сённяшнія ці заглядае ў будучыню з рэальным або некалькі фантастычным прадстаўленнем жыццява важных працэсаў грамадскага развіцця, надае душэўны ўздых, пашырае паўнату праяўлення духоўных магчымасцей, абуджае хваляванні ў гледача прыгажосцю навакольнай рэчаіснасці. Сапраўды, пейзаж дае мастаку магчымасць увадзіць у сваім творы разам з прыгажосцю вечных і непаўторных з'яў у прыродзе найбольш важныя падзеі свайго часу.

Беларускі пейзажны жывапіс мае сваю гісторыю, пэўныя шляхі развіцця. У другой палавіне XIX стагоддзя ён паступова насычаецца глыбокім сацыяльным зместам. У большасці твораў такіх мастакоў, як А. Гараўскі, Н. Сілівановіч, Г. Вейсен-

гоф, С. Сестранцэвіч, прысутнічае не толькі беларуская прырода, але і гарады Беларусі з падмечанымі ў іх рысамі быту простага людзі¹. Любоў да свайго Радзімы і разам з тым шчырае спачуванне абяздоленаму народу яскрава праяўляюцца ў многіх дарэвалюцыйных пейзажных творах з іх убогімі патрыярхальнымі вёскамі, пустымі палямі і вузкімі стужкамі дарог. У канцы XIX — пачатку XX стагоддзя гучныя ноткі выкрыцця тагачаснага ладу ўсё больш і больш адчуваліся ў цэлым шэрагу жывапісных палотнаў.

Вялікі Кастрычнік стварыў самыя спрыяльныя ўмовы для развіцця ўсіх відаў выяўленчага мастацтва. Але неабходнасць хуткіх і карэнных пераўтварэнняў у краіне зрабіла галоўным напрамкам у мастацтве агітацыйна-прапагандысцкі. Гэтым тлумачыцца тое, што ў 20-я — пачатку 30-х гадоў жанр пейзажу не атрымоўвае дастаткова шырокага распаўсюджвання. Асноўную ўвагу мастакоў прыцягвае тэматычная карціна, якая паказвае старонкі рэвалюцыйнай барацьбы, будаўніцтва сацыялізму ў СССР.

У той час пейзаж у жывапісе нёс другарадныя функцыі. Па-першае, у большасці выпадкаў ён служыў дапаможным матэрыялам у творчасці мастакоў і, як правіла, заставаўся на ўзроўні эцюда з натуры. Па-другое, у пейзажы часта адлюстроўваліся матывы камернага характару — улюбёныя куткі беларускай прыроды ці гарадскія ўскраіны. Між тым нельга сказаць, што пейзаж быў пазбаўлены свайго

¹ Орлова М. Искусство Советской Белоруссии. М., 1960, с. 23.

самастойнага значэння. Цікавыя па каляроваму і кампазіцыйнаму вырашэнню лірычныя пейзажныя творы У. Кудрэвіча «Раніца» (1924), «Над Свіслаччу» (1927), «Ля млына» (1927). Разам з тым пейзажыста хваляюць тэматыка сацыялістычнага будаўніцтва, вялікія сацыяльныя пераўтварэнні нашай рэспублікі. Такі яго пейзаж, як «Паглыбленне Арэсы» (1934), сугучны таму часу.

У канцы 30-х — пачатку 40-х гадоў жанр пейзажу атрымоўвае далейшае развіццё ў творчасці М. Дучыца («Вялікі гідраторф», 1940), С. Лі («Калгасная электрастанцыя», 1935), Г. Ізергіной («Калгас «Новы шлях», 1939) і іншых мастакоў. Сучасная тэма ўпэўнена ўваходзіць у беларускі пейзажны жывапіс, тым самым пашыраючы і паглыбляючы яго змест.

У гэты час выяўленчае мастацтва Беларусі папоўнілі дзесяткі новых імён мастакоў з рознымі почыркамі і стылямі. Менавіта ў іх карцінах у большай ступені прысутнічаў пейзаж, лірычны па зместу, хаця і некалькі аднастайны па мастацкай трактоўцы. Пейзажныя творы даваеннага перыяду характарызуюцца апавядальнасцю з прывязкай да часу і геаграфічнага месца. Гэта ў большасці належыць да тых палотнаў, у якіх у асноўным адлюстроўваліся індустрыяльныя матывы. Разам з тэматычнай карцінай, партрэтам у экспазіцыях выставак пейзаж займаў даволі значнае месца, але творы гэтага жанру па-ранейшаму заставаліся на ўзроўні натурнага эцюда. У гэтыя гады пейзаж знаходзіўся

неяк убаку адносна іншых жанраў выяўленчага мастацтва, што не заўсёды спрыяла яго далейшаму развіццю.

Развіццё выяўленчага мастацтва Беларусі ў пасляваенны перыяд можна падзяліць на два найбольш характэрныя этапы: першы — 50-я гады, другі — канец 60-х і 70-я гады. Першы перыяд у асноўным звязаны з творчасцю мастакоў старэйшага пакалення — В. Волкава, У. Кудрэвіча, Б. Звінаградскага, А. Шаўчэнкі. У 1947 годзе пераязджае ў Беларусь В. Бялыніцкі-Біруля, творчасць якога «...знітоўвае маладое мастацтва Савецкай Беларусі з рэалістычнымі традыцыямі рускага мастацтва XIX веку»². В. Бялыніцкі-Біруля ў гэты час многа працуе над пейзажам, у выніку чаго з'явіліся выключныя па свежасці, глыбока эмацыянальныя, праўдзівыя па зместу жывапісныя палотны, апяваючыя беларускую прыроду. Такія работы, як «Беларусь. Зноў зацвіла вясна», «Зялёны май», «Зазелянелі беларускія бярозкі», «Лотаць зацвіла», «Дні юнага мая», «Вясна ідзе» і іншыя, увайшлі не толькі ў скарбніцу беларускага, але і ўсяго савецкага выяўленчага мастацтва.

Вялікай любоўю да прыроды вылучаюцца лірычныя пейзажы У. Кудрэвіча — «Квітнеючы луг», «Перад навальніцай», «Вясенні матыў», «Вечар на возеры Палік», створаныя на рубяжы 50-х гадоў. У рабоце над кожным творам мастак імкнецца выдзеліць найбольш істотныя дэталі пейзажу і давесці іх да вобразнага гучання. Творчасць У. Кудрэвіча, як і ін-

² Бялыніцкі-Біруля В. Альбом-каталог твораў народнага мастака РСФСР і БССР, правадзейнага члена Акадэміі мастацтваў. Мн., 1974, с. 5.

шых мастакоў старэйшага пакалення, аказала значны ўплыў на далейшае развіццё беларускага пейзажнага жывапісу.

У канцы 40-х — пачатку 50-х гадоў выяўленчае мастацтва рэспублікі папоўнілася новым атрадам пейзажыстаў, якія яшчэ да вайны атрымалі спецыяльную прафесійную падрыхтоўку. Сярод іх — Г. Азгур, Н. Воранаў, Ф. Дарашэвіч, А. Гугель, М. Блішч, С. Каткоў, В. Цвірка і іншыя. Мастакі ўнеслі пэўны ўклад у развіццё гэтага жанру. На выстаўках таго часу можна было сустрэць мноства твораў, розных па манеры пісьма, стылю і почырку. Большасць пейзажных работ прыцягвала ўвагу сваёй знешняй відавочнай прыгажосцю, вострай назіральнасцю. Амаль усе яны былі звязаны з жыццём рэспублікі. Але павялічаныя да памераў карціны эцюды яўна прайгравалі ў параўнанні з тэматычнымі работамі.

Адной з характэрных асаблівасцей развіцця выяўленчага мастацтва Беларусі ў пасляваенныя гады з'яўляецца творчая актыўнасць мастакоў абласных цэнтраў рэспублікі. Цікавымі пейзажыстамі заявілі сябе віцебляне — В. Дзежыц, М. Міхайлаў, А. Каржанеўскі, У. Кухараў. Лірычныя пейзажы В. Дзежыца ў асноўным прысвечаны Віцебску, яго працоўнаму і культурнаму жыццю («Навадненне», «Вясенняя цені», «На Віцебскай прыстані», «Баржы на Дзвіне», «Віцебск»). Падобная тэма раскрывалася і А. Каржанеўскім («Віцебская прыстань», «Плошча Леніна ў Віцебску», «Заходняя Дзвіна»). Некаль-

кі пазней А. Каржанеўскі выконвае серыю індустрыяльных пейзажаў на тэму будаўніцтва Полацкага нафтаперапрацоўчага камбіната.

З гомельскіх мастакоў, у творчасці якіх асноўнае месца займалі лірычныя і індустрыяльныя тэмы, вызначаліся: пейзажыст старэйшага пакалення Б. Звінаградскі («Сож. Вялікая вада», «Лёд прайшоў», «Зелень. Май»), В. Казачэнка («Вечар на Сожы», «Восень», «Гомельскі порт»), У. Рыкалін («Порт Гомеля»), «Новабудоўлі Гомеля», «Нафтаправод «Дружба»). Іх творы яскрава адлюстроўвалі новае аблічча пейзажу, пераўтворанага рукамі чалавека.

На мастацкіх выстаўках усё часцей сталі з'яўляцца пранікнутыя тонкай назіральнасцю і душэўнай цеплынёй пейзажы П. Данелія з Брэста («Плывуць воблакі», «Лістападаўскі вецер»), М. Федарэнкі («Бераг Дняпра», «Беларускі пейзаж»), А. Шкляра («Новабудоўля») з Магілёва і В. Савіцкага з Гродна. Большасць работ неслі пленэрнае адценне, што сведчыла аб пастаяннай патрэбе мастакоў адзначыць на сваіх палотнах жывыя, тыповыя рысы ў абліччы нашай сучаснай Беларусі³.

У 50-я гады мацнее талент такіх пейзажыстаў, як В. Цвірка, Г. Азгур, М. Дучыц. Спачатку ў В. Цвіркі і М. Дучыца пераважалі тэматычныя работы, але пазней жанр пейзажу ў іх творчасці становіцца дамінуючым. У гэты перыяд у пейзажах Цвіркі «захоўваецца пачуццё непасрэднай блізкасці да прыроды, да прыроды менаві-

³ Орлова М. Искусство Советской Белоруссии, с. 208.

та Беларусі з яе мяккімі ўзгоркамі, пералескамі, мноствам воблакаў і цёплым вятрам... Свет адкрываецца ў іх светлы, прасторны, багаты фарбамі: зямля, поўная непазбыўных сокаў, расцілаецца як... шырокае поле дзейнасці для чалавека»⁴.

В. Цвірка стварае шэраг пейзажаў, чыстых па колеру, радасных па настрою («Цішыня», «Ля млына», «Цёплы вечар», «Беларускі пейзаж»). Мастак умела выкарыстоўвае натуру, прыкмячае найбольш істотныя яе рысы і будзе агульную кампазіцыю з мэтай стварэння канкрэтнага вобраза прыроды. Яго пазнейшыя пейзажы адзначаны пошукамі новых форм і сродкаў вобразнай выразнасці.

Пейзажы, створаныя Г. Азгур у 50-я гады, вылучаюцца тонкім лірызмам, шчырасцю пачуццяў у апісанні непаўторнай прыгажосці беларускай прыроды («Лагойскія ўзгоркі», «Вечар», «Апошні снег» і іншыя), і гэтыя пачуцці мастачка і надалей зберагла ў сваёй творчасці.

У другой палавіне 60-х гадоў беларускі жывапіс, і ў прыватнасці пейзажны, характарызуецца новымі пошукамі і напрамкамі. На змену існаваўшаму не адзін дзесятак гадоў пейзажу-эцюду паступова прыходзіць пейзаж-карціна, дзе «сродкі колеравай, пластычнай, лінейна-рытмічнай арганізацыі адлюстравання накіраваны... на эпічнае вытлумачэнне жыцця прыроды, на наданне дакладнаму віду важнай унутранай значнасці»⁵. Новы напрамак у пейзажным жывапісе патрабаваў ад мастакоў і новых сродкаў ідэйна-зместавага

і асацыятыўна-вобразнага рашэння. Метад ілюстравання асобных момантаў ці з'яў ужо не мог садзейнічаць стварэнню палотнаў філасофскага і манументальна-эпічнага гучання. Тэхнікавыканаўчыя пошукі ні ў якім разе не супярэчылі наватарству як у змештавай, так і ў знешнеканструктыўнай трактоўцы таго ці іншага твора.

У далейшым развіцці беларускага пейзажнага жывапісу выключна важную ролю адыгралі такія жывапісцы, як В. К. Цвірка, В. А. Грамыка, М. В. Данцыг, П. А. Данелія, С. П. Каткоў, і маладыя мастакі, якія па-свойму вобразна пераасэнсавалі накоплены вопыт не толькі ў беларускім, але і ва ўсім выяўленчым мастацтве.

Большасць пейзажаў Цвіркі, створаных у канцы 60-х — пачатку 70-х гадоў, адкрывае новую старонку ў пейзажным жывапісе Беларусі. Паэтычнасць работ раняга перыяду змянілася строгай дэкаратыўнай умоўнасцю, разнастайнасцю плоскасных колеравых градацый. У кожным новым творы мастака так ці інакш прыкметна імкненне да філасофскага роздуму аб прыродзе, часе, аб важных і незабыўных падзеях. Вядомыя шырокаму колу гледачоў карціны «Сказ аб Палессі», «Беларусь мая», «Ганча — партызанская зямля», «На старой зямлі» вылучаюцца эмацыянальнасцю каларыстычнага і кампазіцыйнага ладу, рытмічнасцю, а іншы раз гратэскавасцю асобых, ярка акрэсленых планаў, якія паступова адводзяць позірк да самага гарызонта. Большасці пейзаж-

⁴ Орлова М. Искусство Советской Белоруссии, с. 209.

⁵ Советская живопись 74. Ежегодник. М., 1976, с. 180—181.

ных работ мастака ўласціва манументальнасць дзякуючы шыраце прастору, які арганічна сплятае ў сабе багатую разнастайнасць дэкаратыўна-жывапісных плоскасцей і ліній. Беларускі ландшафт у творах В. Цвіркi і многіх іншых мастакоў паўстаў ва ўсім багацці і непаўторнасці. Ён стаў «...узгоркавым, а не толькі раўнінным, інтэнсіўна каляровым, гарачым, залатым, чырвоным, а не толькі стрыманым, шараватым»⁶.

Не менш важнай асаблівасцю беларускага пейзажу ў апошні час з'яўляецца эпічнае адлюстраванне найбольш характэрных і тыповых з'яў у прыродзе ці пэўных момантаў і дзеянняў, звязаных з прыродай. Прыкладам могуць служыць прывабныя і хвалюючыя творы В. Грамыкі («Чырвоныя землі Полаччыны», «Браслаўшчына», «Ільня беларускія», «Глыбелка — сэрца Блакітных азёр Беларусі» і іншыя). Тут прырода нясе глыбокі філасофскі змест, багацце асацыяцый. Напрыклад, «Чырвоныя землі Полаччыны» не назавеш проста прыгожым у эстэтычным сэнсе пейзажам. Гэта глыбоказмястоўная карціна аб гераічнай беларускай зямлі, аб Полаччыне, краі, поўным велічнасці і прыгажосці. У мастацкай трактоўцы гэтага твора яскрава адчуваецца голас самога аўтара, які тут нарадзіўся, вырас і вызваляў гэты край у часы Вялікай Айчыннай вайны ад ворагаў.

Большасць твораў Грамыкі выканана пібы з вышыні птушынага палёту («Кастрычніцкі мажор», «Над возерам», «Жні-

вень»). Беларускія азёры, узгоркі, лясы, ракі раскрываюцца ў іх перад гледачом багата і разнастайна. Некаторыя з іх акрамя велічнасці і ўрачыстасці насычаны мяккім лірызмам, паэтычнасцю, іншыя — высокім драматызмам, патэтыкай. І ва ўсіх вялікую ролю адыгрывае колер — жоўта-зялёны, фіялетава-сіні, аранжава-чырвоны ці вохрысты.

Творчасць В. Грамыкі ў пейзажным жывапісе за апошнія дзесяць гадоў падыходзіць да гэтага жанру на больш высокую ступень. Выкарыстоўваючы лепшыя дасягненні майстроў старэйшага пакалення, ён абагаचाе пейзаж новым зместам, новымі эмоцыямі, даводзіць яго да значэння карціны высокага мастацкага ўзроўню.

У сярэдзіне 70-х гадоў у пейзажным жывапісе прыкметна праявілася тэндэнцыя аналітычнага вобразнага раскрыцця тэмы карціны. Многія мастакі разгортваюць асноўную канву сюжэта не праз дэкларатыўную прамалінейнасць, а за кошт сімволіка-алегарычнага адлюстравання канкрэтнай з'явы і самой сутнасці прыроды ў яе агульначалавечым разуменні. Бадай што кожны аўтар ставіць мэту не толькі паказаць знешнюю асаблівасць і прыгажосць маляўнічай мясціны роднага краю, але і закрануць больш глыбокія пытанні філасофскага вытлумачэння жыцця, яго вечных і бясконцых працэсаў нараджэння новага і знікнення старога.

У гэты перыяд востра адчувалася цяга мастакоў да перадачы асабістага разважання, аналітычнага ўспрымання рэчаіснасці.

⁶ Пугачова Э. Свята, якое заўжды з табой.— Літ. і мастацтва, 1977, 27 мая, с. 12.

Пачуццёвыя моманты, уражанні сталі ўступаць месца інтэлектуальнаму рацыяналізму, даследчаму засваенню і пазнанню свету сродкамі выяўленчага мастацтва. Інфармацыйна-сэнсавая нагрузка палатна раскрывалася не прадметна-візуальнай трактоўкай, а сродкамі апасрэдаванага, іншасказальнага вобраза.

Мастак наўмысна прадстаўляе глядачу магчымасць самому дадумаць, уважліва асэнсоўваць, актыўна прачытваць твор, у якім акумуляіруецца свет менавіта асабістых уяўленняў, асацыяцый і перажыванняў аўтара, пераходзячых у паняцці шырокамаштабныя, агульназначныя. Палатно атрымовала больш глыбокую мастацкую выразнасць і сэнсавую напоўненасць.

Цікавыя, своеасаблівыя і непаўторныя рысы атрымаў пейзаж у творчасці многіх мастакоў Беларусі як сярэдняга, так і маладога пакалення. Сярод іх тыя, хто пачынаў творчую дзейнасць разам з ветэранамі жывапісу, і тыя, хто зусім нядаўна скончыў інстытут. Дарэчы, для многіх мастакоў жанр пейзажу не з'яўляецца асноўным, але дачыненне да яго мае бадай кожны. На мастацкіх выстаўках заўсёды можна бачыць цікавыя па тэме, кампазіцыйнаму вырашэнню, разнастайныя па каларыту творы. Ніколі не збытаеш не падобныя па манеры пісьма і колеру пейзажы С. Каткова і Л. Шчамялёва, В. Су-

марава і Л. Дударэнкі, П. Масленікава і П. Данелія, Б. Аракчэева і А. Марачкіна. Змяніўся і сам беларускі пейзажны жывапіс. Дзесяткі гадоў лічылася, што ў ім павінны пераважаць нейкія стрыманыя, шараватыя колеры як найбольш характэрныя для ландшафту Беларусі, яе клімату. Сёння ўжо нікога не здзівіш нетрадыцыйнасцю і чысцінёй колеру ў работах Б. Аракчэева, святочнасцю і жыццярэчаснасцю палотнаў Д. Алейніка, В. Кубарава, В. Сумарава, А. Марачкіна, В. Маркаўца і іншых мастакоў, кожны з якіх ідзе сваім шляхам і адкрывае новую, непаўторную старонку ў развіцці выяўленчага мастацтва нашай рэспублікі.

У многіх жывапісцаў пейзаж выкарыстоўваецца ў значнай ступені ў тэматычных карцінах і нават партрэтах. У той ці іншай карціне пейзаж займае істотнае месца і служыць першачарговай, адпирнай дамінантай у раскрыцці яе асноўнага зместу. Што датычыцца «чыстага» пейзажу, то дасягненні мастакоў Беларусі ў гэтым жанры істотныя, значныя. Лепшыя творы беларускага пейзажнага жывапісу дастойна прадстаўляюць мастацтва рэспублікі не толькі ў нашай краіне, але і далёка за яе межамі. Працэс засваення лепшых традыцый у мастацтве мінулых гадоў суправаджаецца пошукамі новых форм, новых напрамкаў.

Ілюстрацыі
Иллюстрации
Illustrations
Illustrations
Abbildungen
Ilustraciones

1
В. К. Бялыніцкі-
Біруля
Змярканне юнага
мая. 1943
Палатно, масла.
90×80,3

В. К. Бялыніцкі-
Біруля
Сумерки юного мая
V. K. Bialynitski-
Birulia
Dusk in Early May
V. K. Bialynitsky-
Biroula
Les crépuscules du
jeune mai
W. K. Bjalynizki-
Birulja
Dämmerung des
jungen Mai
V. K. Bialynitzky-
Birulia
Crepúsculos de mayo

2

В. К. Бялыницкий-
Біруля
Паводка.
Падмаскоўе. Эцюд.
1920
Кардон, масла.
45,2×56,9

В. К. Бялыницкий-
Бируля. Половодье.
Подмосковье
V. K. Bialynitski-
Birulia Flood-Time
in Moscow Province
V. K. Bialynitsky-
Biroula
Les grandes crues
aux environs de
Moscou
W. K. Bjalynizhi-
Birulia Hochwasser
Moskauer Umgebung
V. K. Bialynitzky-
Birulia Riada.
Alrededores de Moscú

3

В. К. Бялыницькі-
Біруля
Блакiтна часоўня.
Да 1920
Палатно, масла.
97×110

В. К. Бялыницький-
Біруля
Голубая часовня
V. K. Bialynitski-
Birulia
Blue Chapel
V. K. Bialynitsky-
Biroula
Une chapelle bleue
W. K. Bjalynizki-
Birulja
Blaue Kapelle
V. K. Bialynitzky-
Birulia
La capilla celeste

4

М. Л. Тарасікаї
Рыбаки на Дняпры.
1936
Палатно, масла.
50,5×64

Н. Л. Тарасиков
Рыбаки на Днепре
N. L. Tarasikov
Fishermen on the
Dnieper
N. L. Tarassikov
Les pêcheurs sur le
Dniepr
N. L. Tarassikow
Fischer am Dnepr
N. L. Tarásikov
Pescadores en el
Dniépr

5

М. Л. Тарасікаў
Возера Нарач. 1946
Палатно, масла.
50×60

Н. Л. Тарасиков
Озеро Нарочь
N. L. Tarasikov
Lake Naroch
N. L. Tarassikov
Le lac Narotch
N. L. Tarassikow
Narotschsee
N. L. Tarásikov
El lago Nároch

6

В. К. Бялыніцкі-
Біруля
Блакiтнай вясной.
1943
Палатно, масла.
100×131,5

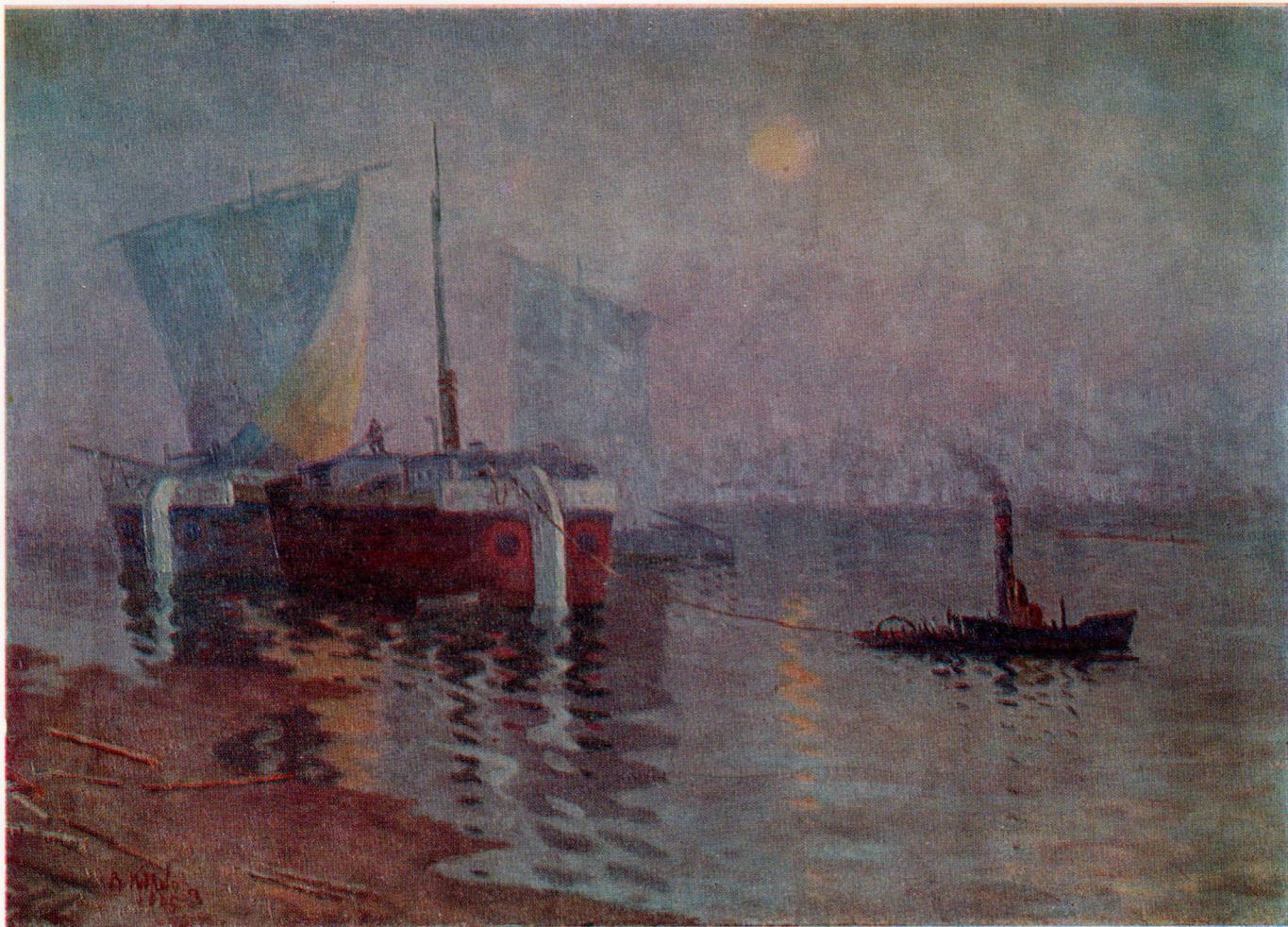
В. К. Бялыніцкі-
Біруля
Голубой весной
V. K. Bialynitsky-
Birulia
Blue of Spring Time
V. K. Bialynitsky-
Biroula
Au printemps
W. K. Bjalynizki-
Birulia
Im blauen Frühling
V. K. Bialynitzky-
Birulia
La celeste primavera

7

В. К. Бялыніцкі-
Біруля
Зялёны май. 1947
Палатно, масла.
99,7×130

В. К. Бялыніцкі-
Біруля
Зеленый май
V. K. Bialynitski-
Birulia
Green May
V. K. Bialynitsky-
Biroula
Le mai verdoyant
W. K. Bjalynizki-
Pirulja
Der grüne Mai
V. K. Bialynitzky-
Birulia
El verde mayo

8

У. М. Кудрэвіч
На рацэ Сож. 1945
Палатно, масла.
100×142,5

В. Н. Кудревич
На реке Сож
V. N. Kudrevich
On the Sozh River
V. N. Koudrévitch
Sur le Soj
W. N. Kudrewitsch
Am Fluß Sosh
V. N. Kudrévich
En el río Sozh

9

М. В. Дучиц
Зима. 1946
Кардон, масла.
32,5×39

Н. В. Дучиц
Зима
N. V. Dutschits
Winter
N. V. Dutschits
L'hiver
N. W. Dutschiz
Winter
N. V. Duchtiz
Invierno

10

М. Л. Тарасікаў
Ускраіна Мінска.
1946. Фрагмент
Кардон, тэмпера.
26,5×100

Н. Л. Тарасиков
Окраина Минска.
Фрагмент
N. L. Tarasikov
Minsk Outskirts
Detail
N. L. Tarassikov
Le faubourg de
Minsk. Fragment
N. L. Tarassikow
Stadttrand von
Minsk. Detail
N. L. Tarásikov
Afueras de Minsk.
Fragmento del
cuadro

11

В. В. Волкаў
Марозны дзень. 1947
Палатно, масла.
46×35,5

В. В. Волков
Морозный день
V. V. Volkov
Frosty Day
V. V. Volkov
Le jour de gel
W. W. Wolhow
Ein frostiger Tag
V. V. Vólkov
Día frío

12

У. М. Кудрэвіч
Бярозкі. 1948
Кардон, масла.
43×57

В. Н. Кудревич
Берёзки
V. N. Kudrevich
Birch-Trees
V. N. Koudrévitch
Les bouleaux
W. N. Kudrewitsch
Birken
V. N. Kudrévich
Abedules

13

Б. Ф. Звінагородський
Баржи на Сожы.
1954
Палатно, масла.
59,5×85

Б. Ф. Звингородский
Баржи на Соже
B. F. Zvinogradski
Barges on the Sozh
B. F. Zvinogradsky
Les barques sur le
Soj
B. F. Swinogradski
Lastkähne auf dem
Sosh
B. F. Zvinogródsky
Barcazas en el río
Sozh

14

П. Н. Гаўрыленка
Ліпавая алея. 1948
Палатно, масла.
50×60

П. Н. Гавриленко
Липовая аллея
P. N. Gavrilenko
Pine-Tree Alley
P. N. Gavrilenko
Allée de tilleuls
P. N. Gavrilenko
Lindenallee
P. N. Gavrilénko
Alameda de tilos

15

У. М. Кудрэвіч
Вечар на возеры
Палік, 1952
Палатно, масла.
65,5×158

В. Н. Кудревич
Вечер на озере
Палик
V. N. Kudrevich
Evening on Palik
Lake
V. N. Koudrévitch
Soirée sur le lac
Palik
W. N. Kudrewitsch
Abend am Paliksee
V. N. Kudrevich
Una tarde en el lago
Palik

16

Ф. И. Дорашевич
Пойма ракі
Бярэзіны. 1953
Палатно, масла.
84×120

Ф. И. Дорошевич
Пойма реки
Березины
F. I. Doroshevich
Flood-Lands of the
Berezina River
F. I. Dorochévitch
Le bassin d'inonda-
tion de la Bérézina
F. I. Doroschewitsch
Flußniederung an
der Beresina
F. I. Doroshévich
Valle anegadizo en
el río Berezíná

17

Ф. И. Дарашэвіч
Ледоход на
Бярэзіне. 1956
Палатно, масла.
40×62

Ф. И. Дорошевич
Ледоход на Березине
F. I. Doroshevich
Drifting of the Ice
on the Berezina
F. I. Dorochévitch
La débâcle sur la
Bérézina
F. I. Doroschewitsch
Eisgang auf der
Beresina
F. I. Doroshévich
Movimiento de hielos
en el río Berezina

18

С. Д. Ли
Калгасныя агні, 1957
Палатно, масла.
77×109,5

С. Д. Ли
Колхозные огни
S. D. Lee
Kolkhoz Lights
S. D. Li
Les feux du kolkhoze
S. D. Li
Lichter des Kolchos
S. D. Li
Luces koljosianas

19

Я. Я. Красноўскі
На Бярэзіне. 1954
Палатно, масла.
46,5×98,5

Е. Е. Красовский
На Березине
E. E. Krasovski
On the Berezina
River
E. E. Krassovsky
Sur la Bérézina
J. J. Krassowski
An der Beresina
E. E. Krasóvsky
En el río Berezina

20

Я. А. Зайцаў
Вечар на Дняпры.
1954
Кардон, масла.
25×35

Е. А. Зайцев
Вечер на Днепре
E. A. Zaitsev
Evening on the
Dnieper
E. A. Zaitsev
Soirée sur le
Dniepr
J. A. Sajzew
Abend am Dnepr
E. A. Zaitzev
Tarde en el Dniépr

21

І. В. Ахрэмчык
Ля сажалкі.
Паланга, 1957
Палатно, масла.
60×80

И. О. Ахремчик
У пруда
I. O. Akhremchik
Near a Pond
I. O. Akhremchik
Près d'un étang
I. O. Achremtschik
Am Teich
I. O. Ajrémchik
Junto al estanque

22

Н. М. Воронаў
Ветраны дзень. 1959
Палатно, масла.
60×91

Н. М. Воронев
Ветреный день
N. M. Voronov
Windy Day
N. M. Voronov
Jour de vent
N. M. Woronow
Ein windiger Tag
N. M. Voronov
Día de viento

23

В. К. Цвирко
Весна. 1958
Палатно, масла.
60×139

В. К. Цвирко
Весна
V. K. Tsvirko
Spring
V. K. Tsvirko
Le printemps
W. K. Zvirko
Frühling
V. K. Tzvirko
Primavera

24

А. П. Мазалёў
Ускраіна Мінска.
1959
Палатно, масла.
75,5×99

А. П. Мозолев
Окраина Мінска
A. P. Mozolev
Minsk Outskirts
A. P. Mozolev
Le faubourg de
Minsk
A. P. Mosoljow
Stadtrand von
Minsk
A. P. Mozóliev
Alrededores de
Minsk

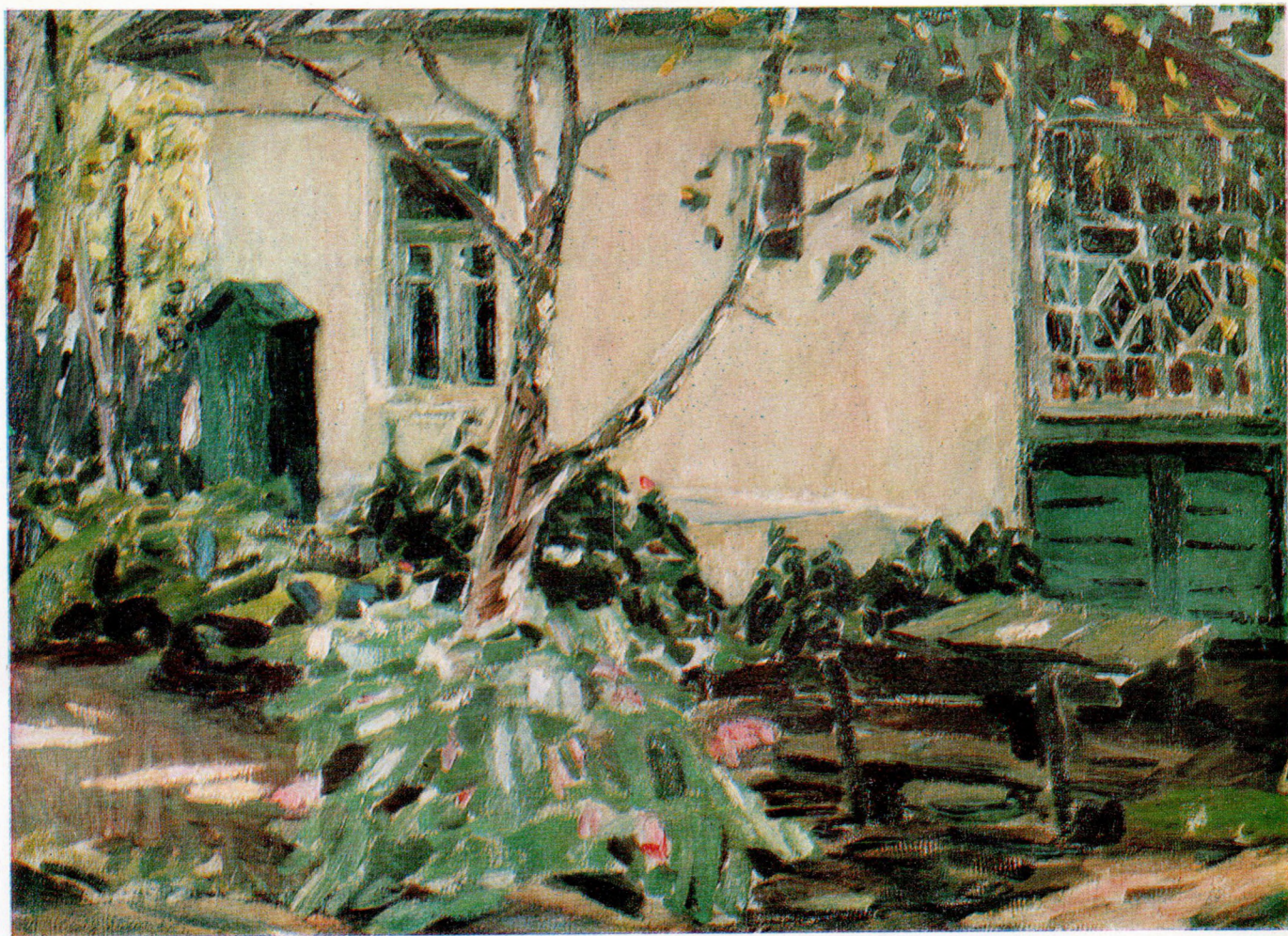

25

А. М. Шейченко
На-над рэчкай.
Эцюд. 1961
Кардон, масла.
21×33

А. М. Шевченко
Над речкой. Этюд
A. M. Shevchenko
On the River. Sketch
A. M. Chevtchenko
Au bord d'une rivière.
Croquis
A. M. Schewtschenko
Am Fluß. Studie
A. M. Shevchenko
A orillas del riachue-
lo. Bosquejo.

26

А. П. Мазалёв
Площа Перемоги.
1960
Палатно, масла.
100×72

А. П. Мозолев
Площадь Победы
A. P. Mozolev
Victory Square
A. P. Mozolev
La Place de la
Victoire
A. P. Mosoljow
Platz des Sieges
A. P. Mozóliev
Plaza de la Victoria

27

А. П. Мазалёв
Дом у садзе. 1962
Палатно, масла.
47×64

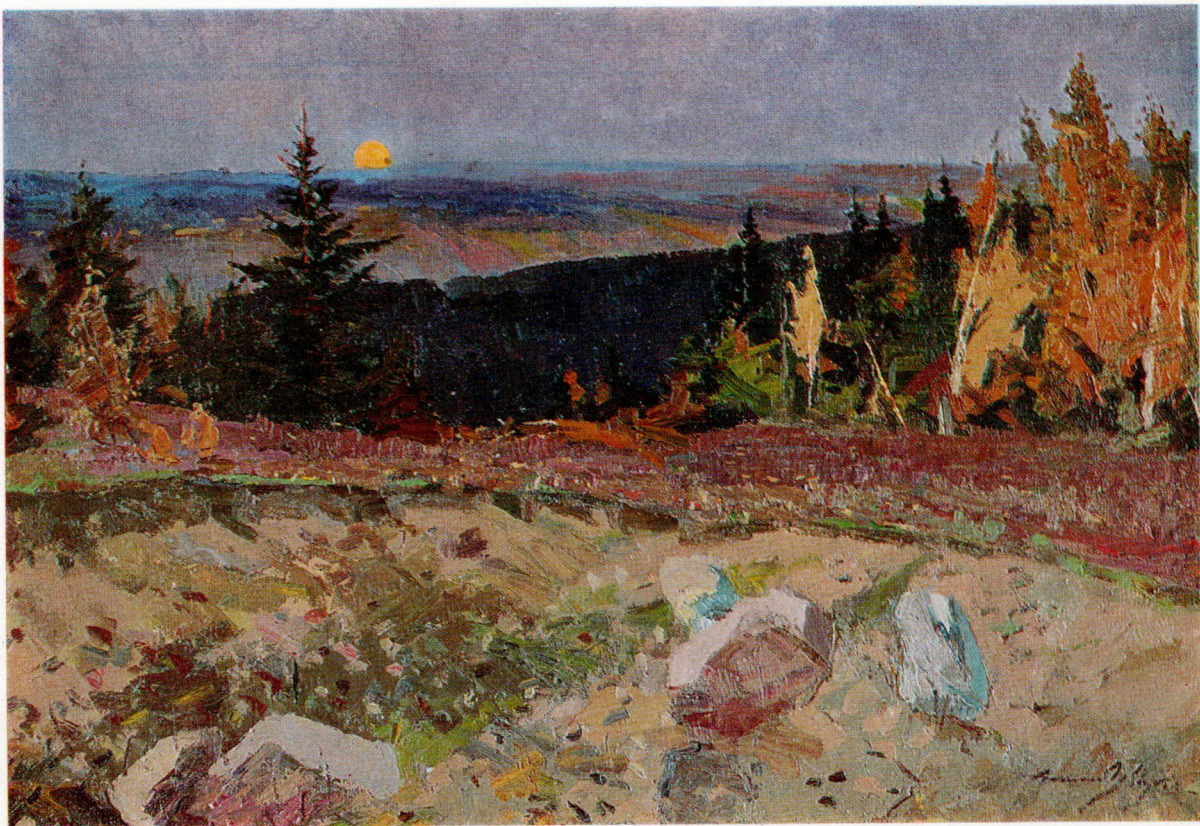
А. П. Мозолев
Дом в саду
A. P. Mozolev
House in the Garden
A. P. Mozolev
Une maison dans le
jardin
A. P. Mosoljow
Haus im Garten
A. P. Mozóliev
Casa en un jardín

28

В. Ф. Казаченко
Гомель. Порт. 1960
Палатно, масла.
44×76

В. Ф. Казаченко
Гомель. Порт
V. F. Kazachenko
Gomel Port
V. F. Kazatchenko
Le port de Gomel
W. F. Kasatschenko
Gomel. Hafen
V. F. Kazachenko
Gómel. Puerto

29

В. К. Цвирко
Лагойскі сказ, 1960
Палатно, масла.
79,5×120

В. К. Цвирко
Лагойскі сказ
V. K. Tsvirko
Logoisk Tale
V. K. Tsvirko
Une image de
Logoisk
W. K. Zvirko
Erzählung von
Logoisk
V. K. Tzvirhó
Relato sobre Logojsk

30

I. M. Басаў
Мінск. Поўдзень.
1960
Палатно, масла.
49,5×59,5

I. M. Басов
Минск. Полдень
I. M. Basov
Midday in Minsk
I. M. Bassov
Minsk à midi
I. M. Bassov
Minsk. Mittag
I. M. Băsov
Minsk. Mediodia

31

Я. А. Зайцаѣ
Плѣс. 1961
Палатно. масла.
75×100

E. A. Zaitsev
Плѣс
E. A. Zaitsev
Reach
E. A. Zaitsev
La mouille
J. A. Saizew
Fluß
E. A. Zaitzev
Curso de río

32

М. А. Блішч
Стары і новы
Мінск. 1961
Палатно, масла.
49×70

М. А. Блішч
Старый и новый
Минск
M. A. Blisch
Minsk Old and New
M. A. Blišch
Le vieux et
nouveau Minsk
M. A. Blisch
Das alte und neue
Minsk
M. A. Blisch
Viejo y nuevo Minsk

33

А. С. Гугель
Вясна. Астрашыцкі
Гарадок. 1961
Кардон, масла.
50×70

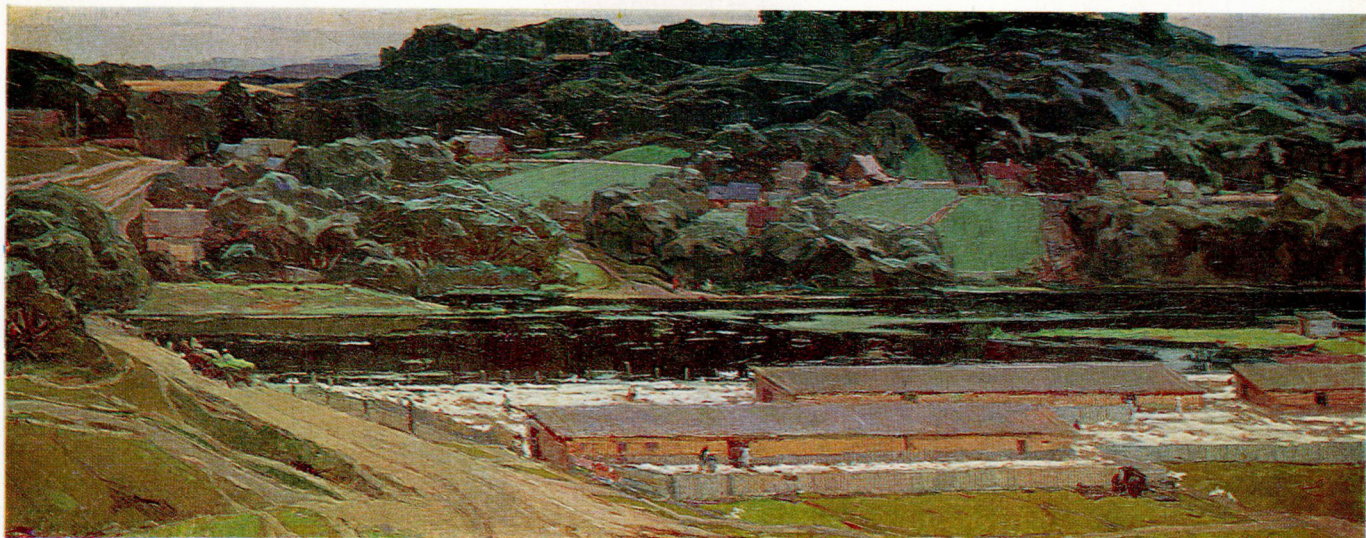
А. С. Гугель
Весна. Острошицкий
Городок
A. S. Gugel
Spring in Ostroshitski
Gorodok
A. S. Gouguel
Le printemps. La
cité d'Ostrochitski
A. S. Gugel
Frühling Ostroschitzki
Gorodok
A. S. Gúguel
Primavera. Ciudadela
de Ostroshitz

34

А. А. Малишевський
Сакавіцкі дзень.
1962
Палатно, масла.
89×120

А. А. Малишевский
Мартовский день
A. A. Malishevsky
March Day
A. A. Mhalichevsky
Jour de mars
A. A. Malischevski
Märztag
A. A. Malishevsky
Día de marzo

35

М. А. Блішч
Саўгас «Аколіца».
1961
Палатно, масла.
68×170,5

М. А. Блішч
Совхоз «Околица»
M. A. Blisich
"Okolitsa" State
Farm
M. A. Blichtch
Le sovkhoe
"Okolitsa"
M. A. Blistsch
Sowchos "Okoliza"
M. A. Blisich
El sovjós "Okólitza"

36

А. С. Козловский
Восень. 1962
Палатно, масла.
70×80,5

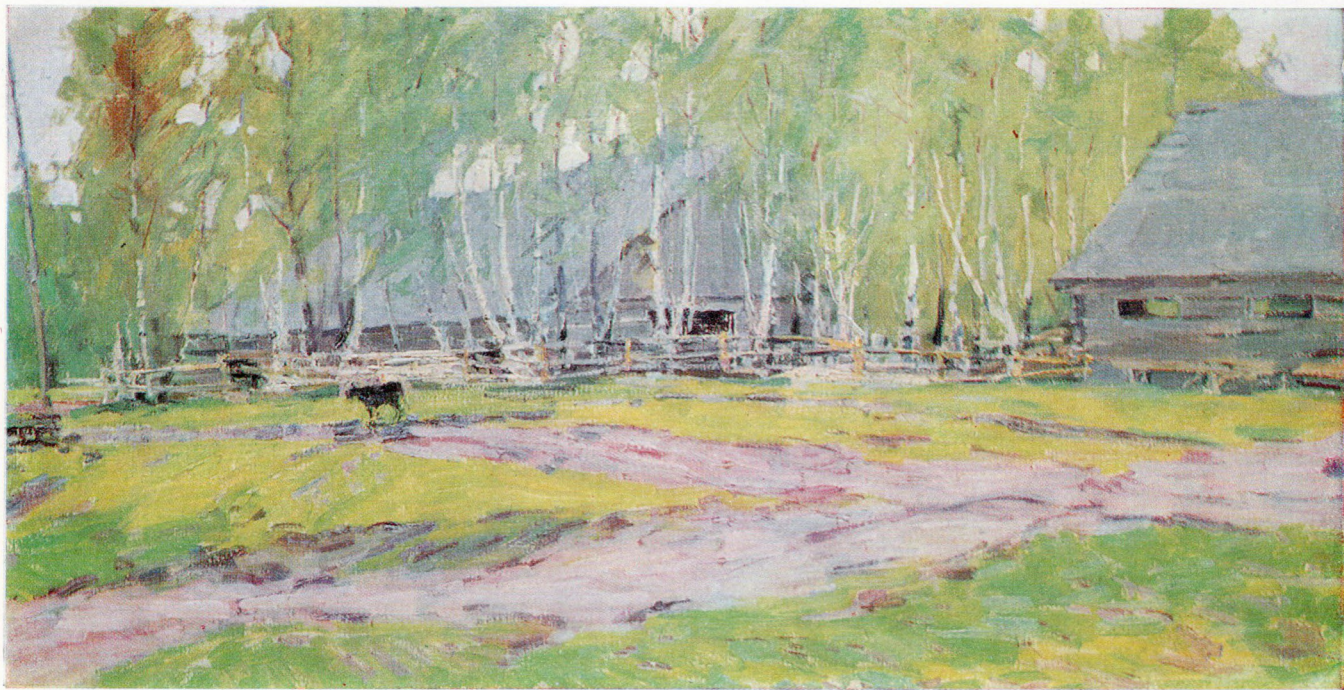
А. С. Козловский
Осень
A. S. Kozlovski
Autumn
A. S. Kozlovsky
L'automne
A. S. Kozlovski
Herbst
A. S. Kozlovsky
Otoño

37

М. Ф. Чепи́х
Камсамольскае
возера, 1962
Палатно, масла.
87×105

М. Ф. Чепи́х
Комсомольское
озеро
M. F. Chepikh
Komsomolskoye Lake
M. F. Tchépikh
Le lac
Komsomolskoïé
M. F. Tschepikh
Komsomolskoje-See
M. F. Chépikh
El lago
Komsomólsky

38

В. К. Жолток
Май. 1962
Палатно, масла.
49×95

В. К. Жолток
Май
V. K. Zholtok
May
V. K. Joltok
Le mois de mai
W. K. Sholtok
Mai
V. K. Zholtók
Mayo

39

I. Н. Стасевич
 Полоцкая ТЭЦ.
 1963
 Палатно, масла.
 44×89

И. Н. Стасевич
 Полоцкая ТЭЦ
I. N. Stasevich
 Thermo-Electric
 Power Station in
 Polotsk
I. N. Stassevitch
 La centrale
 thermique de
 Polotsk
I. N. Stassewitsch
 Heizkraftwerk von
 Polozk
I. N. Stasévich
 La Central
 termoeléctrica de
 Pólotzk

40

Л. А. Дударенко
Тарасова. 1963
Палатно, масла.
80×125

Л. А. Дударенко
Тарасово
L. A. Dudarenko
Village of Tarasovo
L. A. Doudarenko
Tarassovo
L. A. Dudarenko
Tarassowo
L. A. Dudárenko
Tarásovo

41

Я. Я. Кривоускі
Мінск. Камароўка.
1963
Кардон, масла.
23×35

Е. Е. Красовский
Минск. Комаровка
E. E. Krasovski
Minsk. Komarovka
E. E. Krassovskiy
Minsk. Komarovka
J. J. Krassowski
Minsk. Komarowka
E. E. Krasóvsky
Minsk. Komaróvka

42

И. В. Карасёв
Блакiтняя вясна.
1964
Кардон, масла.
93,5×73,5

И. В. Карасев
Голубая весна
I. V. Karasev
Blue Spring
I. V. Karassev
Le printemps
I. W. Karassew
Der blaue Frühling
I. V. Karásiev
La celeste
primavera

43

В. Г. Кубарай
Восеньскі вечар.
1965
Палатно, масла.
70×130

В. Г. Кубарев
Осенний вечер
V. G. Kubarev
Autumn Night
V. G. Koubarev
Soirée
d'automne
W. G. Kubarew
Herbstabend
V. G. Kúbarev
Tarde otoñal

44

С. П. Катков
На Бярэзіне. 1975
Палатно, масла.
114×136

С. П. Катков
На Березине
S. P. Katkov
On the Berezina
S. P. Katkov
Sur la Bérézina
S. P. Kathow
An der Beresina
S. P. Katkov
En el Bereziná

45

П. В. Масленікаў
На ўскраіне Мінска.
1963
Палатно, масла.
84,5×100

П. В. Масленіков
На окраине Минска
P. V. Maslennikov
Minsk Outskirts
P. V. Maslennikov
Au faubourg de
Minsk
P. W. Maslennikov
Am Stadtrand von
Minsk
P. V. Maslennikov
En los alrededores
de Minsk

46

А. Д. Шибнёв
 Для Браслава. 1965
 Палатно, масла.
 80×100

А. Д. Шибнев
 У Браслава
 A. D. Shibnev
 Near Braslav
 A. D. Chibnev
 Braslav
 A. D. Schibnjow
 Bei Braslaw
 A. D. Shibniöv
 En Bráslav

47

С. П. Катков
Логойскі матыў.
1965
Палатно, масла.
95×112

С. П. Катков
Логойскі мотів
S. P. Kathov
Logoisk Motif
S. P. Kathov
Une image de
Logoisk
S. P. Kathov
Logoisker Motive
S. P. Kathov
Motivos de Logoisk

48

Р. У. Кудрэвіч
Цёплы вечар, 1966
Палатно, масла.
100×110

Р. В. Кудревич
Теплый вечер
R. V. Kudrevich
Warm Evening
R. V. Koudrévitch
Soirée douce
R. W. Kudrewitsch
Ein warmer Abend
R. V. Kudrévich
Una tarde cálida

49

В. К. Цвирка
Коложа, 1969
Палатно, масла.
135×150

В. К. Цвирко
Коложа
V. K. Tsvirko
Kolozha Church
V. K. Tsvirko
Koloja
W. K. Zvirko
Kolosha-Kirche
V. K. Tzvirko
Iglesia

50

К. М. Космачов
Нясвіж. Замак. 1966
Картон, масло.
20×27,8

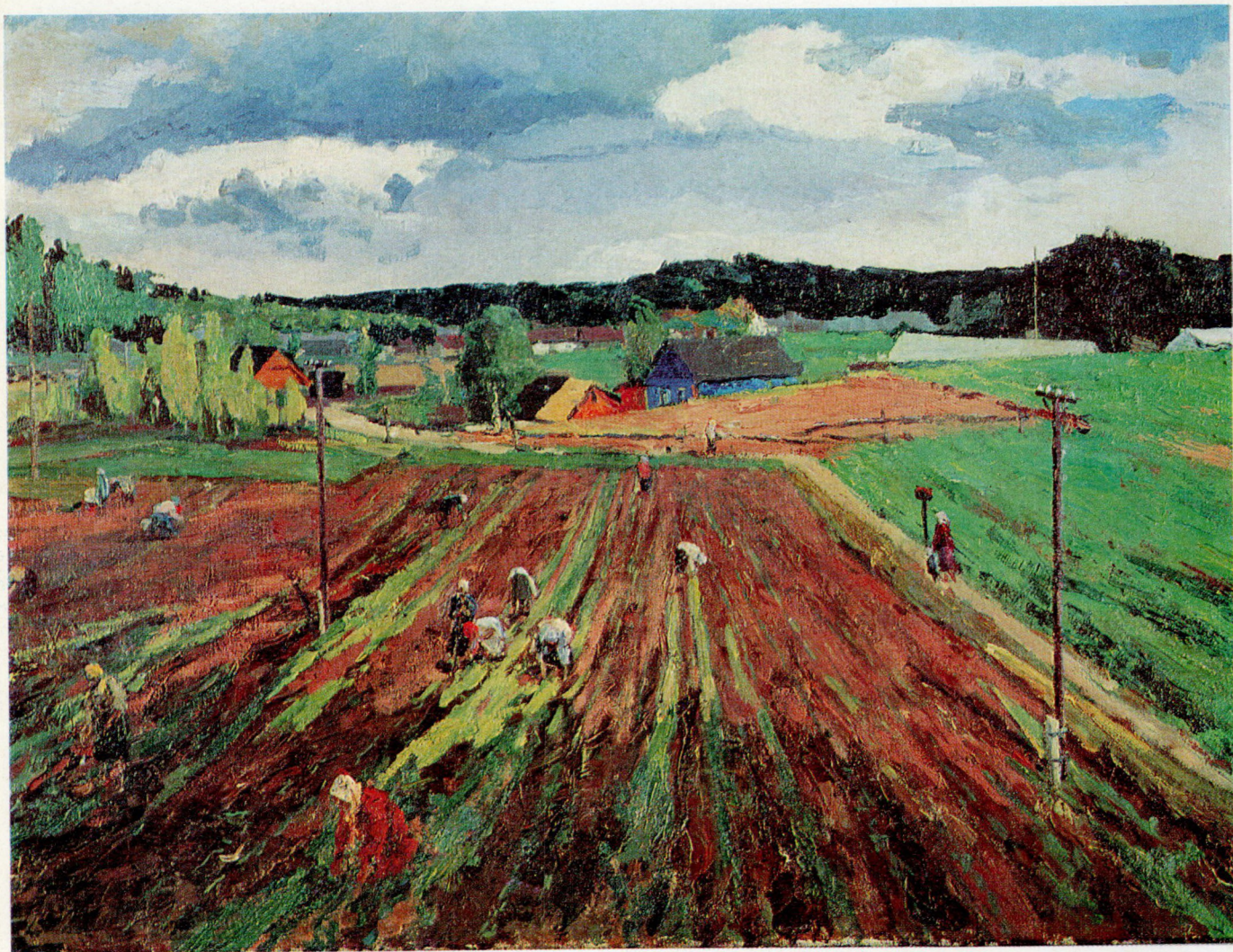
К. М. Космачев
Несвиж. Замок
K. M. Kosmachev
Nesvizh Castle
K. M. Kosmatchev
Le chateau à Nesvi
K. M. Kosmatschiow
Neswisch. Schloß
K. M. Kosmachöv
Nésvizh. Palacio

51

К. М. Касмачоѵ
Вясна прыйшла.
1969
Кардон, масла.
20,6×27

К. М. Космачев
Весна пришла
K. M. Kosmatchev
Spring Has Come
K. M. Kosmatchev
Le printemps est
arrivé
K. M. Kosmatschiow
Der Frühling ist da
K. M. Kosmachov
Llegó la primavera

52

М. Х. Даўгяла
Калгасныя палі.
1966
Палатно, масла.
100×72,5

М. Х. Довгяло
Колхозные поля
M. H. Dovgialo
Kolkhoz Lands
M. Kh. Dovgialo
Les champs
kolkhoziens
M. Ch. Dowgjaló
Kolchosfelder
M. J. Dóvgálo
Campos koljosianos

53

В. М. Савіцкі
Гродна. Каложа.
1967
Палатно, масла.
161×130

В. Н. Савицкий
Гродно. Коложа
V. N. Saviitski
Grodno. Kolozha
Church
V. N. Savitsky
Grodno. Koloja
W. N. Sawizki
Grodno. Kolosha-
Kirche
V. N. Savitzky
Grodno. Iglesia

54

А. И. Кроль
Беларускі прастор.
1967
Палатно, масла.
125×204

А. И. Кроль
Белорусский
простор
A. I. Krol
Byelorussian
Expanses
A. I. Krol
Les étendues
biélorusses
A. I. Krol
Belorussische
Weiten
A. I. Kroll
Extensiones
bielorrusas

55

А. І. Кроль
Беларускі пейзаж.
1968
Палатно, масла.
100×135

А. И. Кроль
Белорусский пейзаж
A. I. Krol
Byelorussian
Landscape
A. I. Krol
Le paysage
biélorusse
A. I. Krol
Belorussische
Landschaft
A. I. Kroll
Paisaje bielorruso

56

П. С. Крахалёв
Вясна. Вяча. 1967
Палатно, масла.
90×110

П. С. Крохолов
Весна. Вяча
P. S. Krokholev
Viacha Lake in
Spring
P. S. Krokholev
Le printemps.
Le lac Viatcha
P. S. Krochalljow
Frühling. Wjatscha
P. S. Krósjotiev
Primavera. Viacha

57

Г. Г. Азгур
Весна. 1967
Палатно, масла.
70×120

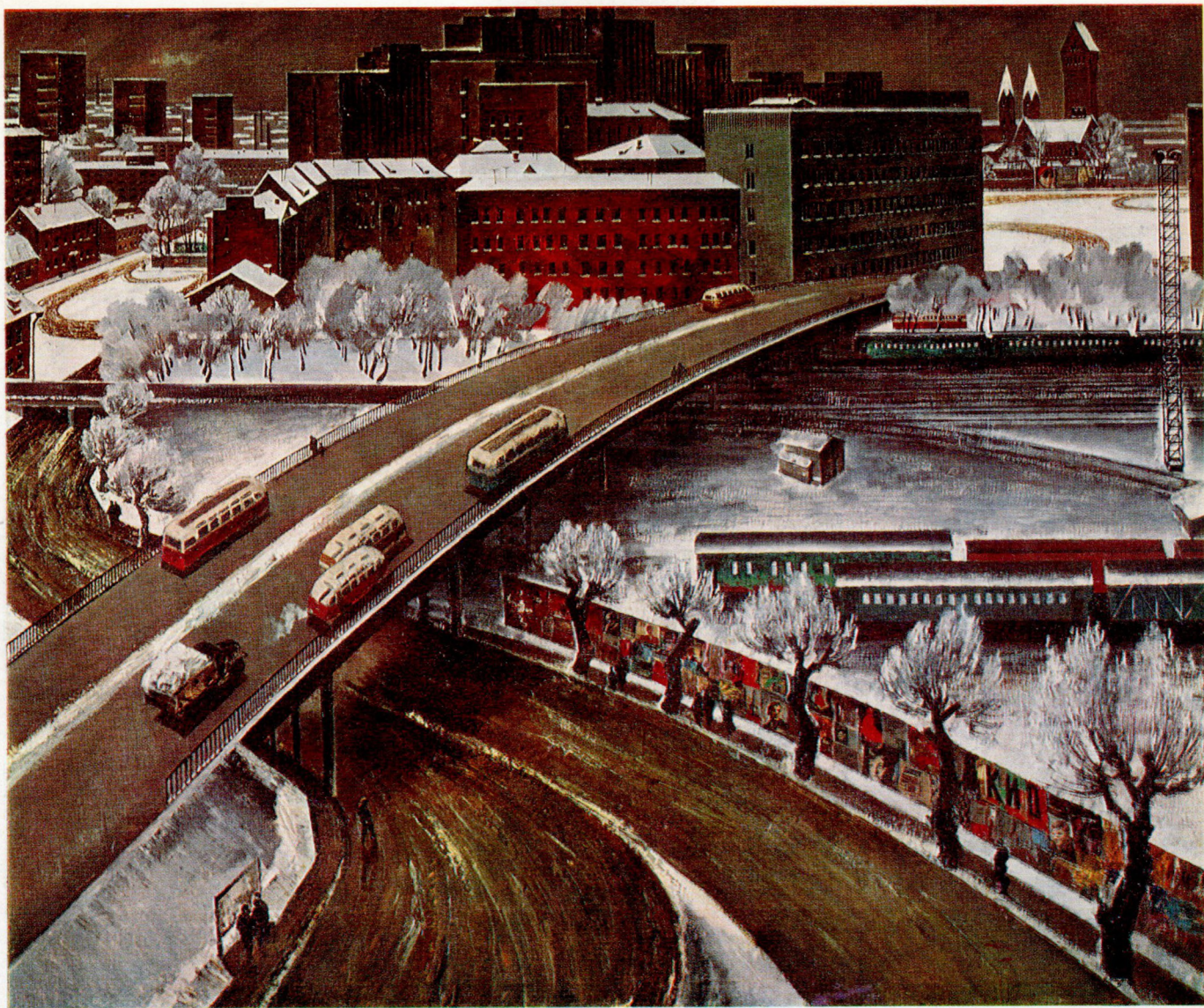
Г. Г. Азгур
Весна
G. G. Azgur
Spring
G. G. Azgour
Le printemps
G. G. Azgur
Frühling
G. G. Azgur
Primavera

58

М. П. Назаренко
Тракторный завод.
Ускраіна, 1967
Палатно, масла.
60×110

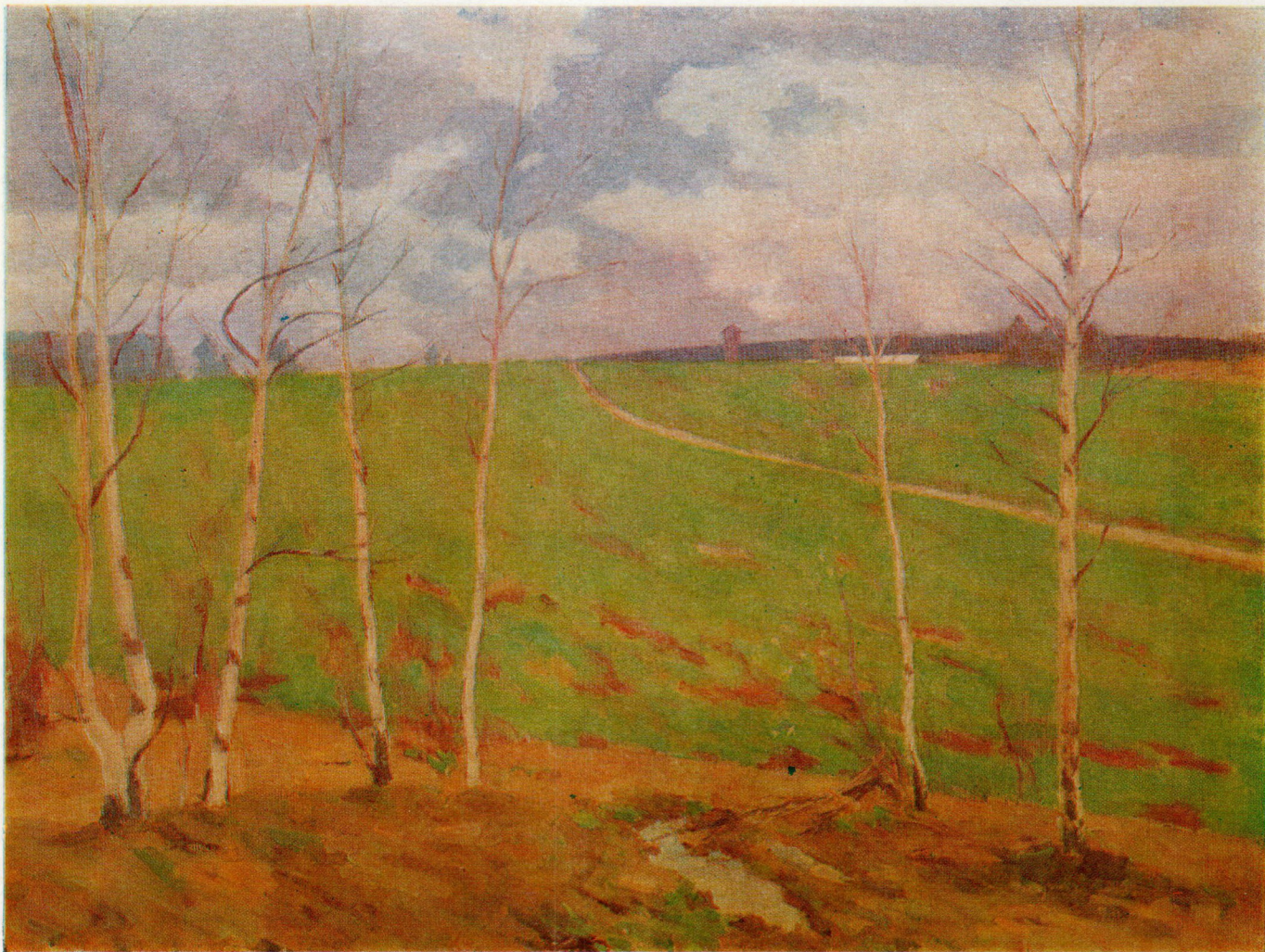
Н. П. Назаренко
Тракторный завод.
Окраина
N. P. Nazarenko
Tractor Works.
Outskirts
N. P. Nazarenko
L'usine de
tracteurs. Le
faubourg de Minsk
N. P. Nazarenko
Traktorenwerk.
Stadttrand
N. P. Nazarenko
Fabrica de tractores.
Alrededores

59

М. В. Данцыг
Мой Минск. 1967
Палатно, масла.
180×225

М. В. Данцыг
Мой Минск
M. V. Dantsig
My Minsk
M. V. Dantsig
Mon Minsk
M. W. Danzig
Mein Minsk
M. V. Dantzic
Mi Minsk

60

А. С. Бархатков
Первые всходы.
1967
Палатно, масла.
85×117

А. С. Бархатков
Первые всходы
A. S. Barkhatkov
First Shoots
A. S. Barkhatov
Les premières
pousses
A. S. Barchatkov
Junge Saat
A. S. Bárjathov
Primeros brotes

64

И. В. Ахрэмчык
Сонечны дзень. 1967
Палатно, масла.
57×66

И. О. Ахрэмчик
Солнечный день
I. O. Akhremchik
Sunny Day
I. O. Akhrémitchik
Journée de soleil
I. O. Achremtschik
Sonniger Tag
I. O. Ajrémchik
Día de sol

62

В. І. Вярсоцкі
Няміга. Вясна. 1967
Палатно, масла.
69×93

В. И. Версоцкий
Немига. Весна
V. I. Versotski
Nemiga in Spring
V. I. Versotsky
Némiga.
Le printemps
W. I. Wersozki
Nemiga. Frühling
V. I. Versótzky
Nemiga. Primavera

63

Б. В. Аракчеев
Трудовая осень.
Працоўная восень.
1968
Палатно, масла.
119,5×170

Б. В. Аракчеев
Трудовая осень
B. V. Arakchejev
Harvest Time
B. V. Arakhtchéev
Automne, saison de
moisson
B. W. Araktschejew
Herbstliche
Arbeiten
B. V. Arakchéiev
Labores otoñales

64

П. С. Крахалёв
Блакiтная вясна.
1968
Палатно, масла.
100×110

П. С. Крохолов
Голубая весна
P. S. Krokholev
Blue Spring
P. S. Krokholev
Le printemps
P. S. Krochaljow
Blauer Frühling
P. S. Króholiev
La celeste
primavera

65

Д. І. Алейнік
Цвітуть сади. 1968
Палатно, масла.
135×145

Д. И. Алейник
Цветут сады
D. I. Aleinik
Orchards in Bloom
D. I. Alaynik
Les jardins en fleurs
D. I. Alejnik
Gärten in Blüte
D. I. Aléinik
Jardines en flor

66

I. B. Karasëv
Бірюзкі, 1968
Кардон, масла.
93×74

I. B. Karasëv
Бірюзкі
I. V. Karasëv
Birch-Trees
I. V. Karasëv
Les bouleaux
I. W. Karasëv
Birken
I. V. Karásiev
Abedules

67

Я. Я. Крассовський
Міський замок, 1968
Кардон, масла.
16,5×25

Е. Е. Крассовский
Міський замок
E. E. Krassovsky
Mir Castle
E. E. Krassovsky
Le château de Mir
J. J. Krassowski
Schloß von Mir
E. E. Krasóvsky
Palacio de Mir

68

I. V. Karashev
Золотая осень. 1969
Кардон, масла.
42×70,7

I. B. Karashev
Золотая осень
I. V. Karashev
Indian Summer
I. V. Karashev
L'automne d'or
I. W. Karashev
Goldener Herbst
I. V. Karashev
El dorado otoño

69

I. B. Karashev
Пропелі жаворонкі.
1970
Кардон, масла.
73×93

I. B. Karashev
Пропелі жаворонкі
I. V. Karashev
Larks Have Sung
Their Songs
I. V. Karashev
Le chant des
alouettes
I. W. Karashev
Lerchen haben
gesungen
I. V. Karashev
El cantar de las
calandrias

70

М. Ф. Чепик
Курган Славы. 1969
Палатно, масла.
100×140

М. Ф. Чепик
Курган Славы
M. F. Chépik
Mound of Glory
M. F. Tchépik
Le Mont de la
Gloire
M. F. Tschepik
Hügel des Ruhmes
M. F. Chépik
Altozano de la
Gloria

71

В. Ф. Сумарай
Раніца марозная.
1970
Палатно, масла.
113×106

В. Ф. Сумарев
Утро морозное
V. F. Sumarev
Frosty Morning
V. F. Soumarev
Matinée de gel
W. F. Sumarew
Frostiger Morgen
V. F. Súmarev
Heladas matinales

72

У. А. Мине́йка
Вясна. 1970
Кардон, масла.
50×69,5

В. А. Мине́йко
Весна
V. A. Mineiko
Spring Time
V. A. Minajko
Le printemps
W. A. Minejko
Frühling
V. A. Minéiko
Primavera

73

А. Д. Шыбнёў
Вечар на
Браслаўшчыне. 1971
Палатно, масла.
67×89

А. Д. Шибнев
Вечер на
Браславшине
A. D. Shibnev
Evening at Braslav
Province
A. D. Chibnev
Soirée dans la région
de Braslav
A. D. Schibnjow
Abend bei Braslaw
A. D. Shibniów
Tarde en Bráslav

74

Ф. И. Дарашевич
Новый город. 1970
Палатно, масла.
125×101

Ф. И. Дорошевич
Новый город
F. I. Doroshevich
New Town
F. I. Dorochévitch
Une ville nouvelle
F. I. Doroschewitsch
Neue Stadt
F. I. Doroshévich
Una ciudad nueva

75

И. В. Пушковой
Весна на Немане.
1972
Палатно, масла.
107×120

И. В. Пушков
Весна на Немане
I. V. Pushkov
Spring on the
Neman
I. V. Pouchkov
Le printemps sur
le Niémen
I. W. Puschkow
Frühling am
Neman
I. V. Pushkóv
Primavera en el
Neman

76

Л. А. Дударэнка
Гродна. 1971
Палатно, масла.
100×120

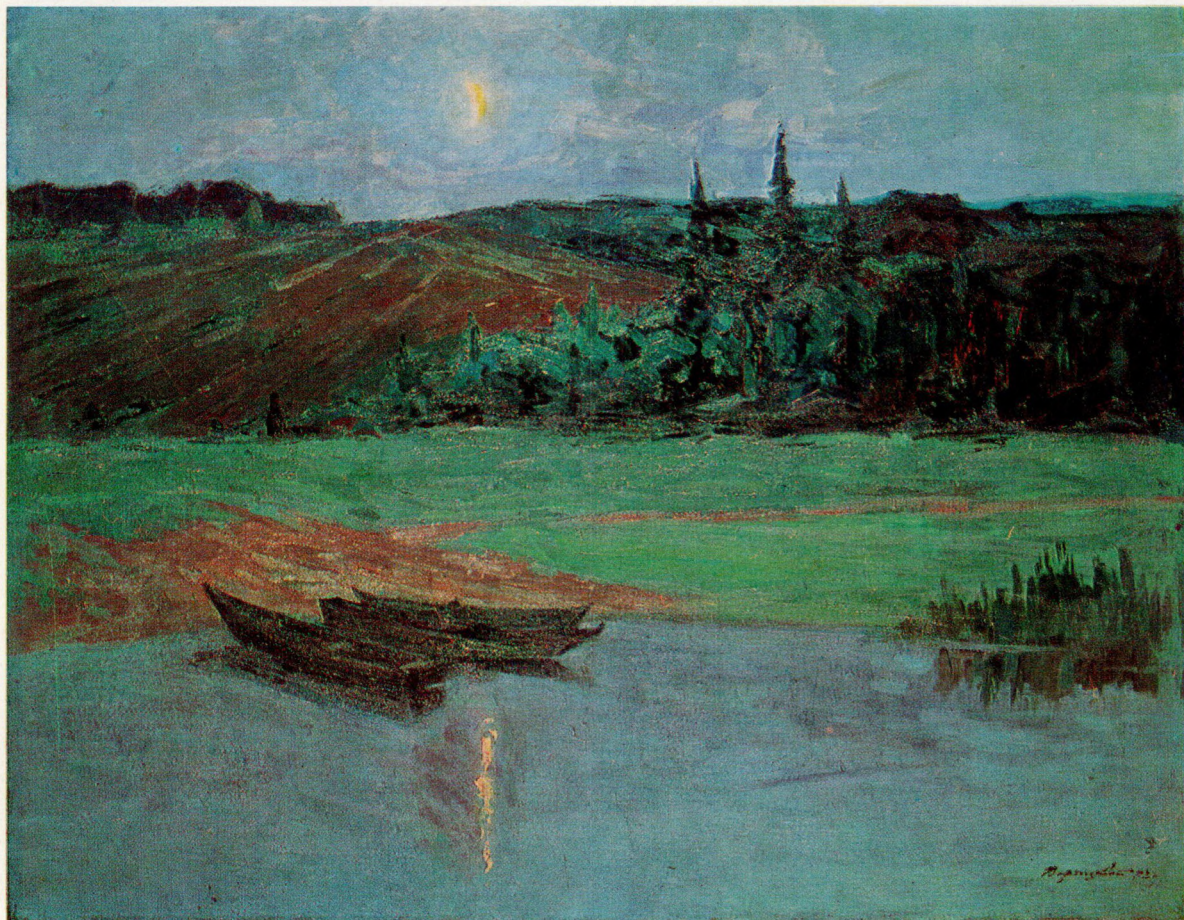
Л. А. Дударенко
Гродно
L. A. Dudarenko
Grodno
L. A. Doudarenko
Grodno
L. A. Dudarenko
Grodno
L. A. Dudárenko
Grodno

77

И. С. Дмукхайло
Зялёны Луг. 1973
Палатно, масла.
105×115

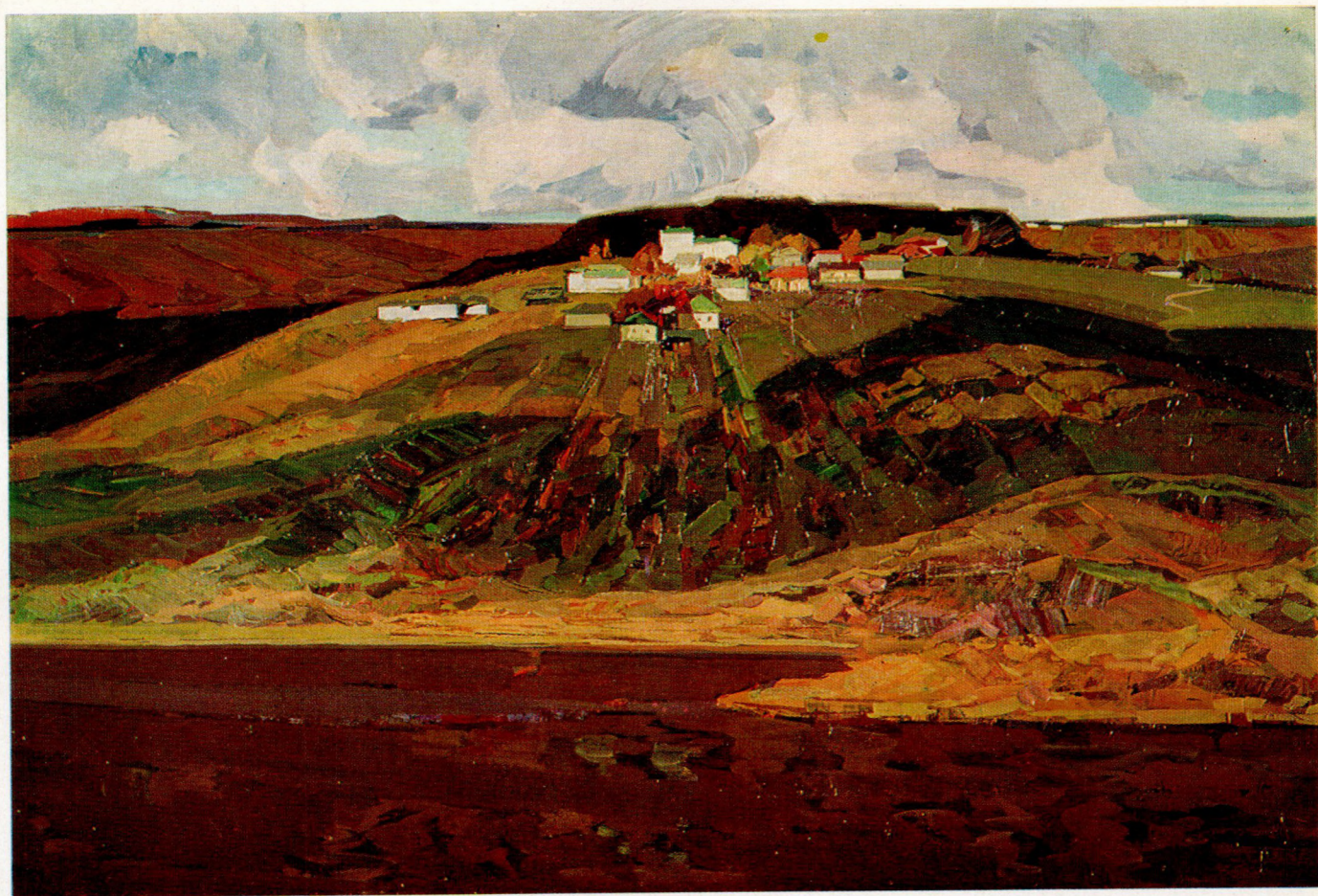
И. С. Дмукхайло
Зеленый Луг
I. S. Dmukhailo
City Outskirts
I. S. Dmoukhailo
Village de Zélonny
Loug
I. S. Dmuchajlo
Ortschaft Seleny Lug
I. S. Dmujailo
Aldea Zeleny Lug

78

В. І. Вярсоцкі
Над Свіслаччу
цішыня. 1972
Палатно, масла.
83×113

В. И. Версоцкий
Над Свислочью
тишина
V. I. Versotski
Silence over the
Svislotch
V. I. Versotsky
Le calme de la
Svislotch
W. I. Wersozki
Ruhe an der
Swislotsch
V. I. Versótsky
Silencio sobre el
Svisloch

79

П. А. Данелия
Асенняя звонкасць.
1971
Кардон, тэмпера.
78×120

П. А. Данелия
Осенняя звонкость
P. A. Danelija
Autumn Sounds
P. A. Danēlia
La sonorité
d'automne
P. A. Danelija
Herbstlicher Klang
P. A. Danella
Sonoridad otoñal

80

С. Д. Лі
Бярозкі. 1972
Палатно, масла.
109×77

С. Д. Лі
Верезки
S. D. Lee
Birch-Trees
S. D. Li
Les bouleaux
S. D. Li
Birken
S. D. Li
Abedules

81

І. Н. Стасевіч
Тут выхоўваўся
Пушкін. 1973
Кардон, масла.
90×80

И. Н. Стасевич
Здесь воспитывался
Пушкин
I. N. Stasevich
Pushkin's Alma
Mater
I. N. Stassévitch
Ici était élevé
Pouchkine
I. N. Stassewitsch
Hier studierte
Puschkin
I. N. Stasiévich
Aqui se educó
Pushkin

82

Д. І. Алейнік
Весенні матыў. 1972
Палатно, масла.
85×95

Д. И. Алейник
Весенний мотив
D. I. Aleinik
Spring Motif
D. I. Alajnik
Le motif du
printemps
D. I. Alejnik
Frühlingsmotive
D. I. Aljōinik
Motivo primaveral

83

П. А. Данелія
Беларуская
мелодыя. 1972
Кардон, масла.
128×100

П. А. Данелія
Белорусская
мелодия
P. A. Danelia
Byelorussian Tune
P. A. Danēlia
Mélodie
biélorusse
P. A. Danelija
Belorussische
Melodie
P. A. Danelia
Melodia bielorrusa

84

В. А. Громыка
Чырвоныя землі
Палатчыны. 1970
Палатно, масла.
149×180

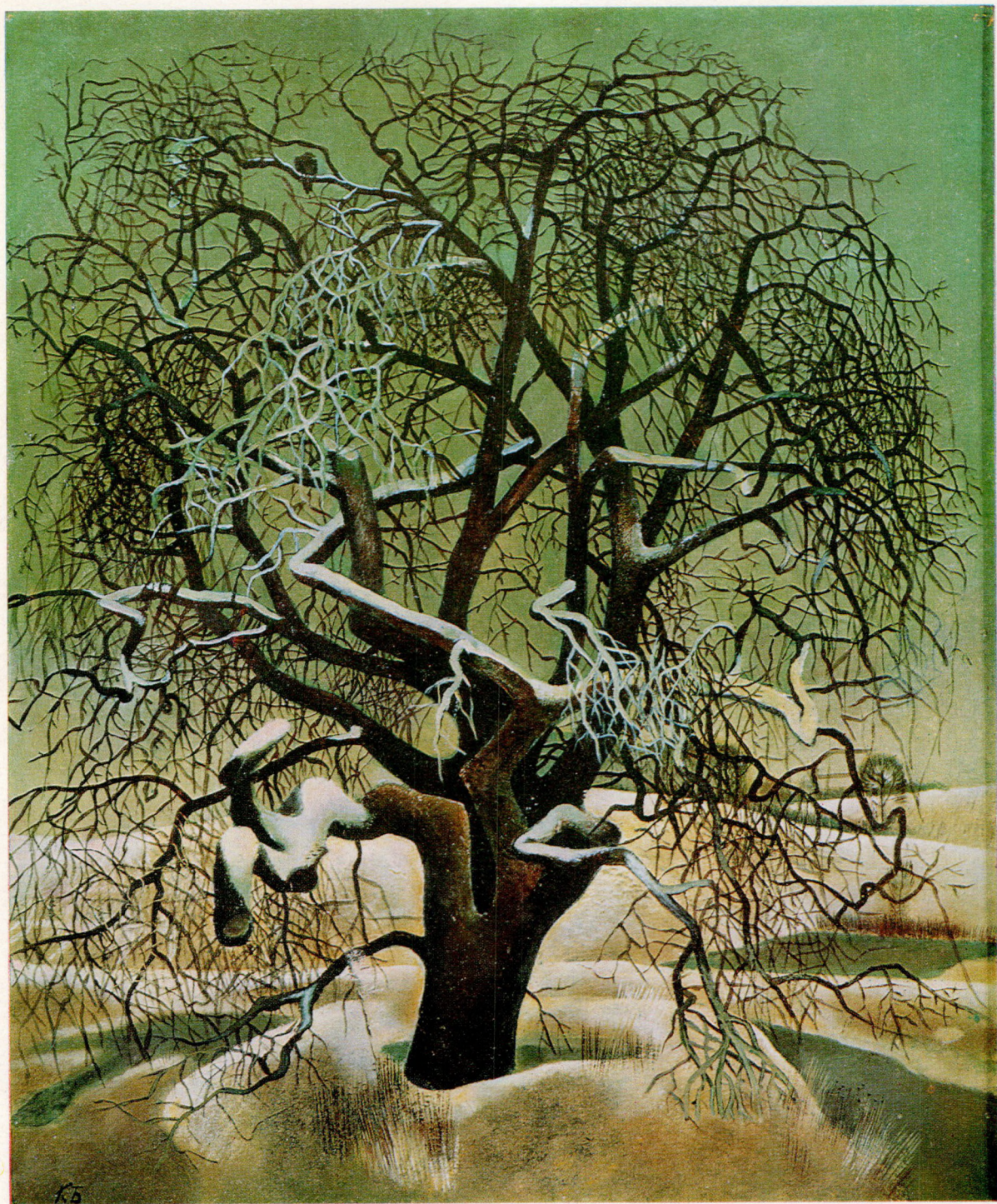
В. А. Громыко
Красные земли
Полотчины
V. A. Gromyko
Red Lands of the
Polotsk Province
V. A. Gromyko
Les terres rouges
de la région de
Polotsk
W. A. Gromyko
Rote Böden der
Polozk-Region
V. A. Gromyko
Las tierras rojas de
Pólotzk

85

М. К. Казакевич
Весна на
Гомельщине. 1972
Палатно, масла.
130×135

Н. К. Казахевич
Весна на
Гомельщине
N. K. Kazakevich
Spring in Gomel
Province
N. K. Kazakévitch
Le printemps dans
la région de Gomel
N. K. Kasakewitsch
Frühling im Gebiet
Gomel
N. K. Kazakévich
Primavera en Gómel

86

Б. И. Казаков
Яблоня. 1972
Палатно, масла.
60×49

Б. И. Казаков
Яблоня
B. I. Kazakov
Apple-Tree
B. I. Kazakov
Pommier
B. I. Kasakow
Apfelbaum
B. I. Kazakov
Un manzano

87

В. А. Громыка
Над озером.
Сағас «Ходцы».
1972
Палатно, масла.
87×142

В. А. Громыка
Над озером. Совхоз
«Ходцы»
V. A. Gromyko
Lake on "Khodtsy"
State Farm
V. A. Gromyko
Sur un lac. Le
sovkhoze "Khodtsy"
W. A. Gromyko
Am See.
Sowchos "Chodzy"
V. A. Gromyko
Junto al lago.
Sovjós "Jodtzy"

88

З. В. Литвинова
Старый млын. 1977
Палатно, масла.
120×150

З. В. Литвинова
Старая мельница
Z. V. Litvinova
Old Mill
Z. V. Litvinova
Un vieux moulin
S. W. Litwinova
Alte Mühle
Z. V. Litvinova
El viejo molino

89

З. В. Литвінова
Мой Мінск. 1972
Палатно, масла.
150×170

З. В. Литвинова
Мой Минск
Z. V. Litvinova
My Minsk
Z. V. Litvinova
Mon Minsk
S. W. Litwinova
Mein Minsk
Z. V. Litvinova
Mi Minsk

90

К. М. Космачоў
Бацькава хата. 1972
Палатно, масла.
25×34,5

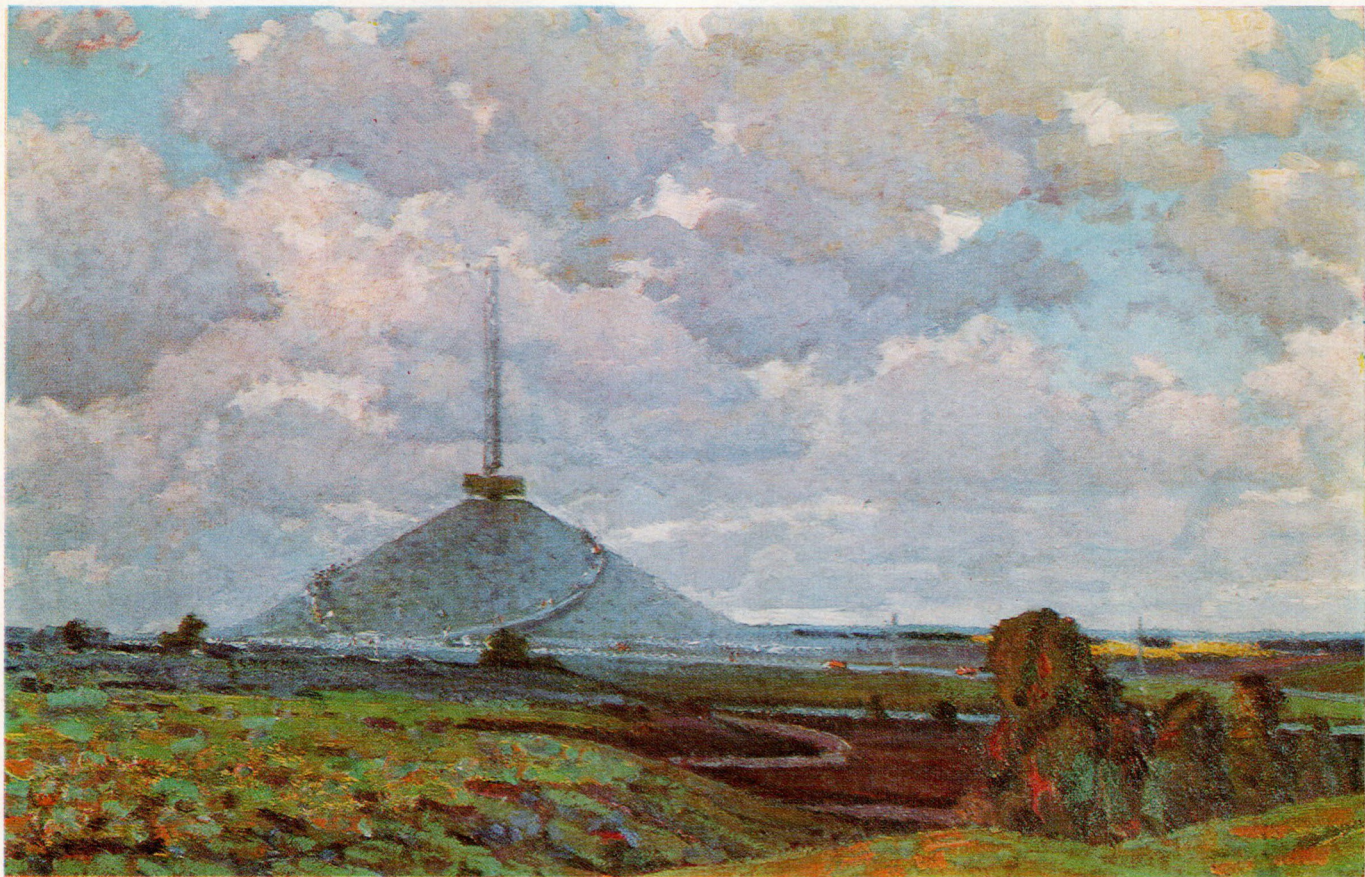
К. М. Космачев
Отчий дом
K. M. Kosmachev
Father's House
K. M. Kosmatchev
La maison
paternelle
K. M. Kosmatschjow
Vaterhaus
K. M. Kosmachov
La casa paternal

91

А. Д. Шыбнёў
Лясное возера. 1972
Палатно, масла.
99×74

А. Д. Шибнев
Лесное озеро
A. D. Shibnev
Forest Lake
A. D. Chibnev
Un lac de forêt
A. D. Schibnjow
Waldsee
A. D. Shibniöv
Un lago en el
bosque

92

П. В. Масленікаў
Зямля беларуская.
1973
Палатно, масла.
90×140

П. В. Масленников
Земля белорусская
P. V. Maslennikov
Byelorussian Land
P. V. Maslennikov
La terre biélorusse
P. W. Maslennikow
Belorussischer
Boden
P. V. Máslenikov
Tierra bielorrusa

93

П. В. Масленікаў
Зацвіло жыта. 1973
Палатно, масла.
80×140

П. В. Масленіков
Зацвела рожь
P. V. Maslennikov
Rye Forming Ears
P. V. Maslennikov
Le seigle en fleurs
P. W. Maslennikov
Roggenblüte
P. V. Maslennikov
Floreció el centeno

94

И. П. Рей
Восеннская аллея.
1973
Палатно, масла.
65,5×67,5

И. П. Рей.
Осенняя аллея
I. P. Ray
Autumn Alley
I. P. Rey
Allée
d'automne
I. P. Rey
Allee im Herbst
I. P. Rey
Alameda otoñal

95

И. С. Дмухайла
Вясна. Зялёны Луг.
1973
Палатно, масла.
105×115

И. С. Дмухайло
Весна. Зеленый Луг
I. S. Dmukhailo
Spring. Green
Meadows
I. S. Dmukhailo
Le printemps.
Zeliony Lug
I. S. Dmukhailo
Frühling bei Minsk
I. S. Dmukhailo
Primavera. Barrio
Zeleny Lug de Minsk

96

В. Г. Кубарай
Вясна ў Жыровічах.
1972
Кардон, тэмпера.
75×95

В. Г. Кубарев
Весна в Жировичах
V. G. Kubarev
Spring in Zhiroviichi
V. G. Koubarev
Le printemps à
Jirovitchi
W. G. Kubarew
Frühling in
Shirowitschi
V. G. Kúbarev
Primavera en
Zhiróvichi

97

М. Р. Залозны
Заход на Сяляве.
1977
Палатно, масла.
100×150

Н. Г. Залозный
Закат на Селяве
N. G. Zalozniy
Sunset at Seliava
N. G. Zalozny
Coucher du soleil
sur le lac Séliava
N. G. Salosny
Sonnenuntergang
am Seljawasee
N. G. Zalozny
Ocaso en el Seliava

98

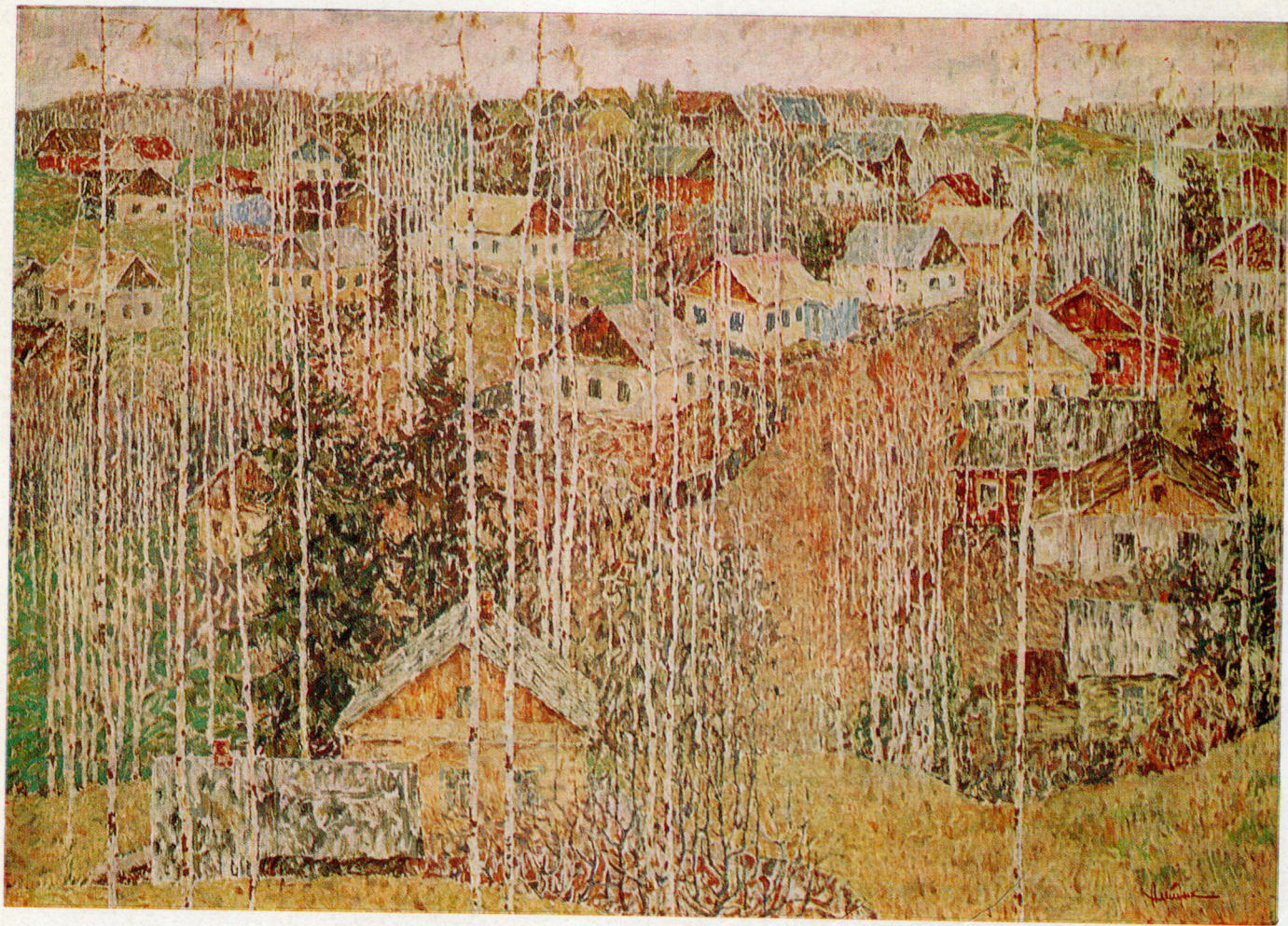
В. П. Марковец
Палескі матыў. 1973
Палатно, масла.
154×115

В. П. Марковец
Полесский мотив
V. P. Markovets
Polessie Motif
V. P. Markovets
Une image de la
Polésie
W. P. Markowez
Motive der Polessje
V. P. Markovétz
Motivos sobre
Polésie

99

А. І. Козак
Яршоўка. Дзікі
брод. 1973
Палатно, масла.
89×120

О. И. Козак
Ершовка. Дикий
брод
O. I. Kozak
Village of Yershovka.
Desolate Ford
O. I. Kosak
Erchovka.
Un gué sauvage
O. I. Kosak
Jerschowka. Wilde
Furt
O. I. Kozák
Ershovka. Camino
silvestre

100

Д. І. Алейнік
Вясна на
Мазыршчыне. 1976
Палатно, масла.
116×162

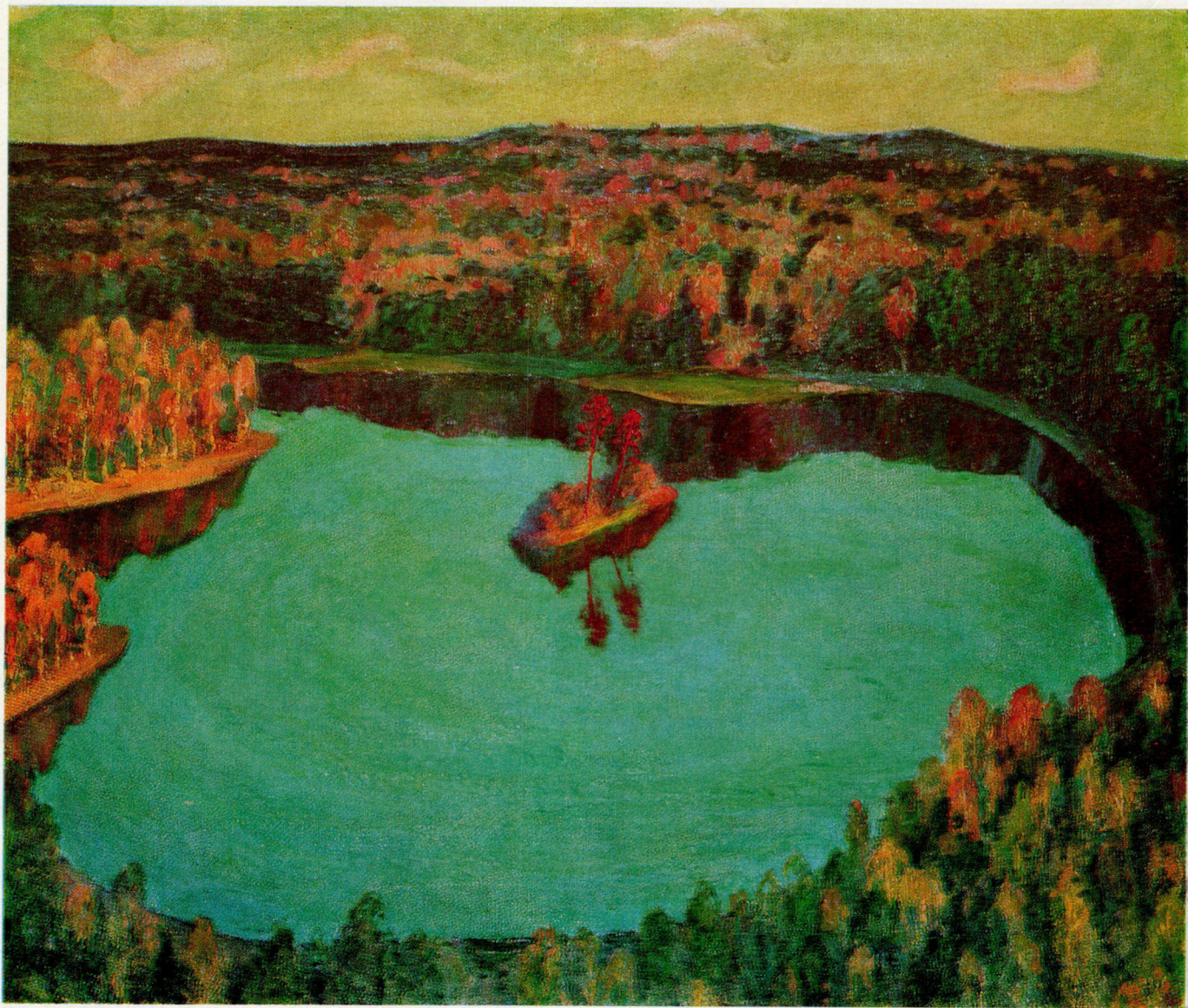
Д. И. Алейник
Весна на
Мозыршчыне
D. I. Aleinik
Spring in Mozyr
Province
D. I. Aleynik
Le printemps dans
la région de Mozyr
D. I. Alejnik
Frühling im Rayon
Mosyr
D. I. Aléinik
Primavera en Mózyr

101

А. А. Кокцев
Осенняя уборка.
1977
Палатно, масла.
98×104

A. A. Koktev
Осенняя страда
A. A. Koktev
Autumn Harvest
A. A. Koktev
Champ d'automne
A. A. Koktev
Erntezeit
A. A. Koktev
Cosecha otoñal

102

В. А. Громыка
Глубелька — сэрца
Блакітных азёр
Беларусі.
1975
Палатно, масла.
180×220

В. А. Громыко
Глубелька — сердце
Голубых озер
Белоруссии
V. A. Gromyko
Glubelka — Heart of
the Lake District
V. A. Gromyko
Gloubelka,
coeur des Lacs Bleus
W. A. Gromyko
Glubelka — Herz
der Blauen Seen
V. A. Gromyko
Rio Glubelka; el
alma de los Lagos
Azules

103

В. А. Громыко
Раніца туманная.
1974
Палатно, масла.
100×175

В. А. Громыко
Утро туманное
V. A. Gromyko
Foggy Morning
V. A. Gromyko
Matinée brumeuse
W. A. Gromyko
Nebliger Morgen
V. A. Gromyko
Mañana nebulosa

104

М. Р. Залозны
Возера Сялява, 1977
Палатно, масла.
135×200

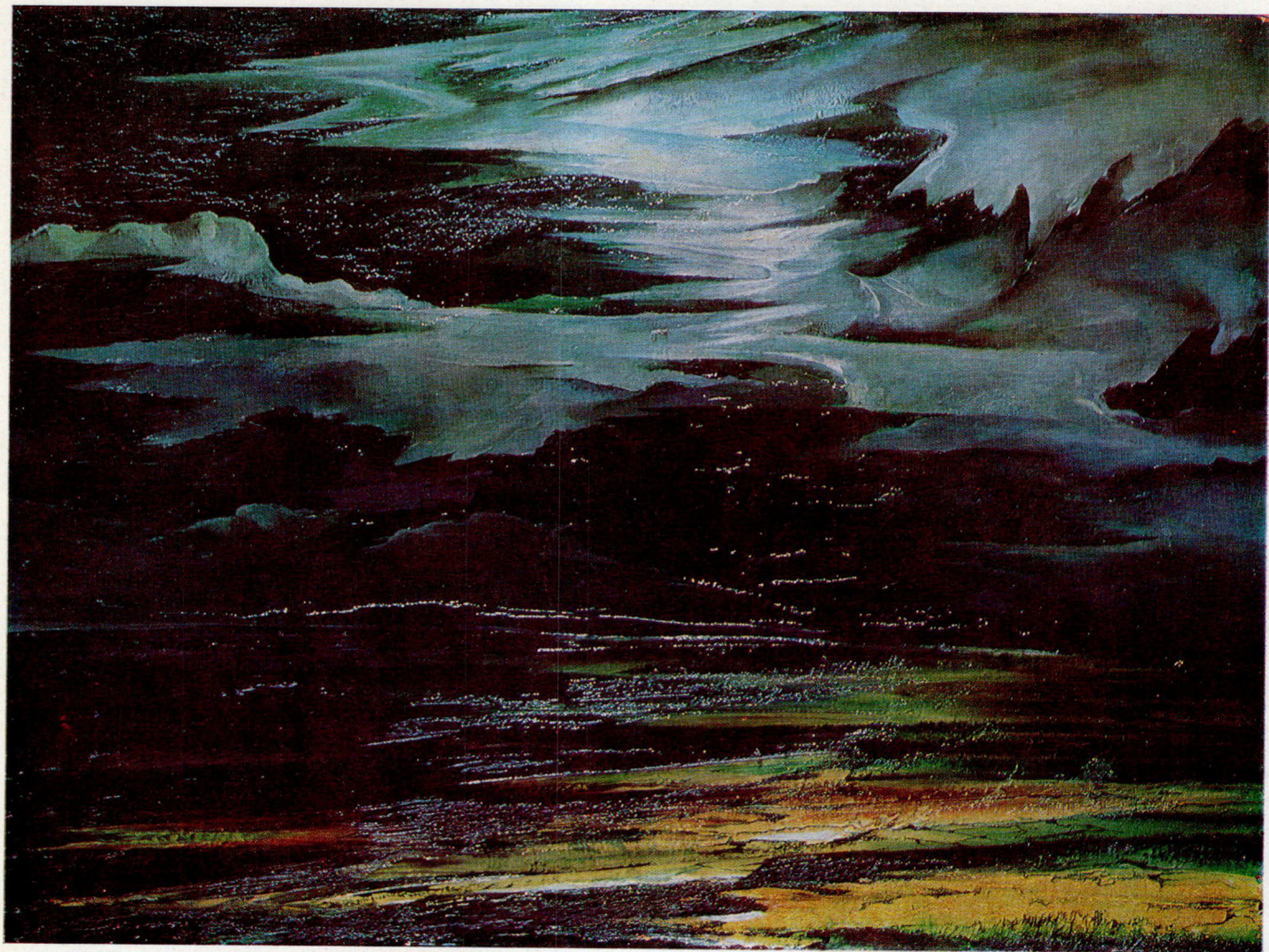
Н. Г. Залозный
Озеро Селява
N. G. Zalogniy
Seliava Lake
N. G. Zalogny
Le lac Séliava
N. G. Salosny
Seljawasee
N. G. Salosny
Lago Seliava

105

Н. И. Шчасная
Ветры асеннія.
1977
Палатно, тэмпера.
101×132

Н. И. Шчасная
Ветры осенние
N. I. Schastnaya
Autumn Winds
N. I. Schastnaya
Le vent d'automne
N. I. Stschastnaja
Herbstwinde
N. I. Schástnaya
Vientos otoñales

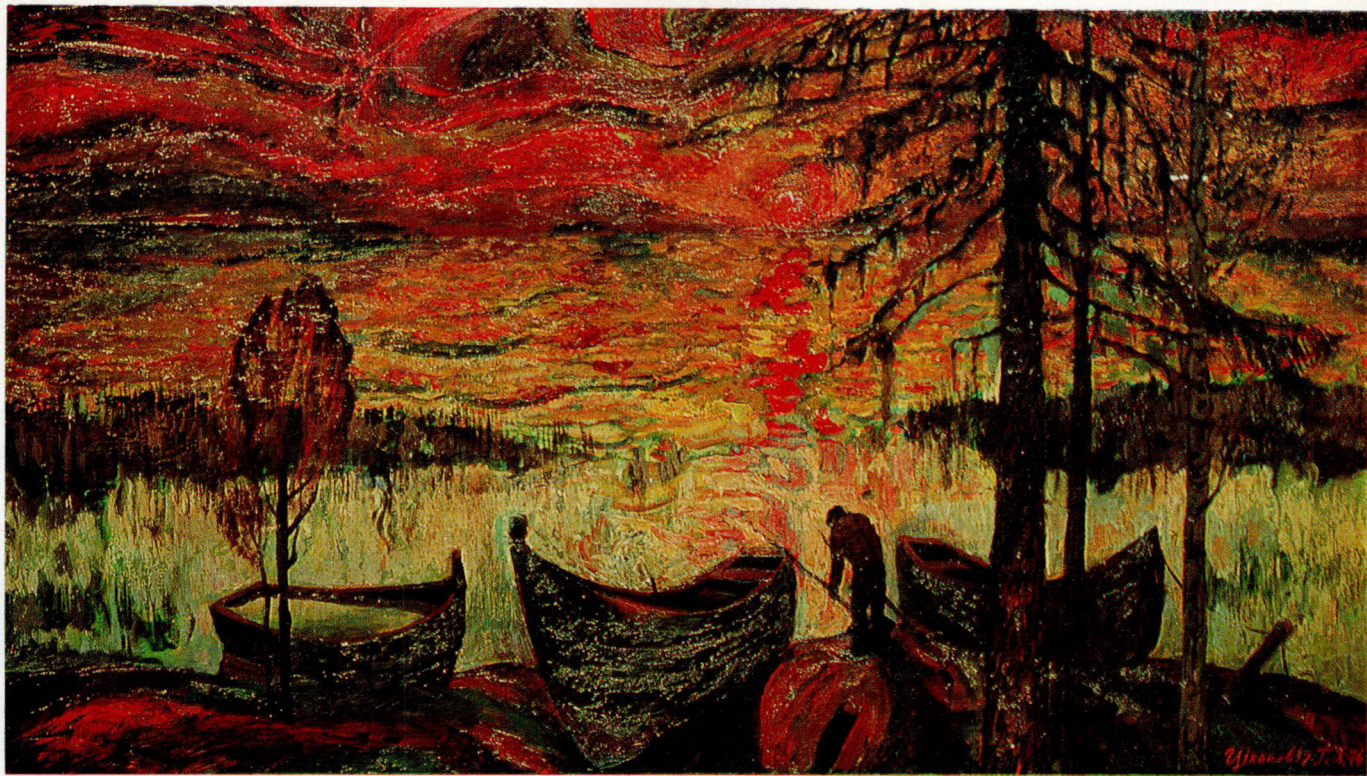

106

А. А. Марочкин
Адліга. 1974
Палатно, масла.
65×88

А. А. Марочкин
Оттепель
A. A. Marochkin
Thaw
A. A. Marotchkin
Dégel
A. A. Marotschkin
Tauwetter
A. A. Márochhin
Deshielo

107

Г. Я. Ціхановіч
Браслаўскі вечар.
1976
Палатно, масла.
180×130

Г. Е. Тиханович
Браславский вечер
G. E. Tikhonovich
Evening in Braslav
Province
G. E. Tikhonovitch
Une soirée dans la
région de Braslav
G. J. Tichanowitsch
Abend bei Braslaw
G. E. Tijanóvich
Atardecer en Bráslav

108

В. К. Цвирка
Восень. 1974
ДВП, тэмпера.
121×183

В. К. Цвирко
Осень
V. K. Tsvirko
Autumn
V. K. Tsvirko
L'automne
W. K. Zvirko
Herbst
V. K. Tsvirkó
Otoño

109

В. К. Цвирко
Заслав'е. 1974
Кардон, масла.
121×200

В. К. Цвирко
Заслав'е
V. K. Tsvirko
Zaslavl
V. K. Tsvirko
Zaslavl
W. K. Zvirko
Saslawl
V. K. Tzvirko
Zaslávl

110

М. А. Анієк
Яблуня зимою. 1978
ДВП, масла,
110×90

Н. А. Опиок
Яблоня зимою
N. A. Opiok
Apple-Tree in
Winter
N. A. Opiok
Le pommier en hiver
N. A. Opiok
Apfelbaum im
Winter
N. A. Opiok
Un manzano en
invierno

111

Б. У. Аракчеєв
Восень. 1977
Палатно, масла.
130×220

Б. В. Аракчеев
Осень
B. V. Arakchejev
Autumn
B. V. Araktchéev
L'automne
B. W. Araftschejew
Herbst
B. V. Arakchëev
Otoño

112

С. П. Каткоў
Хутар Альбуць. 1972
Палатно, масла.
62,5×115

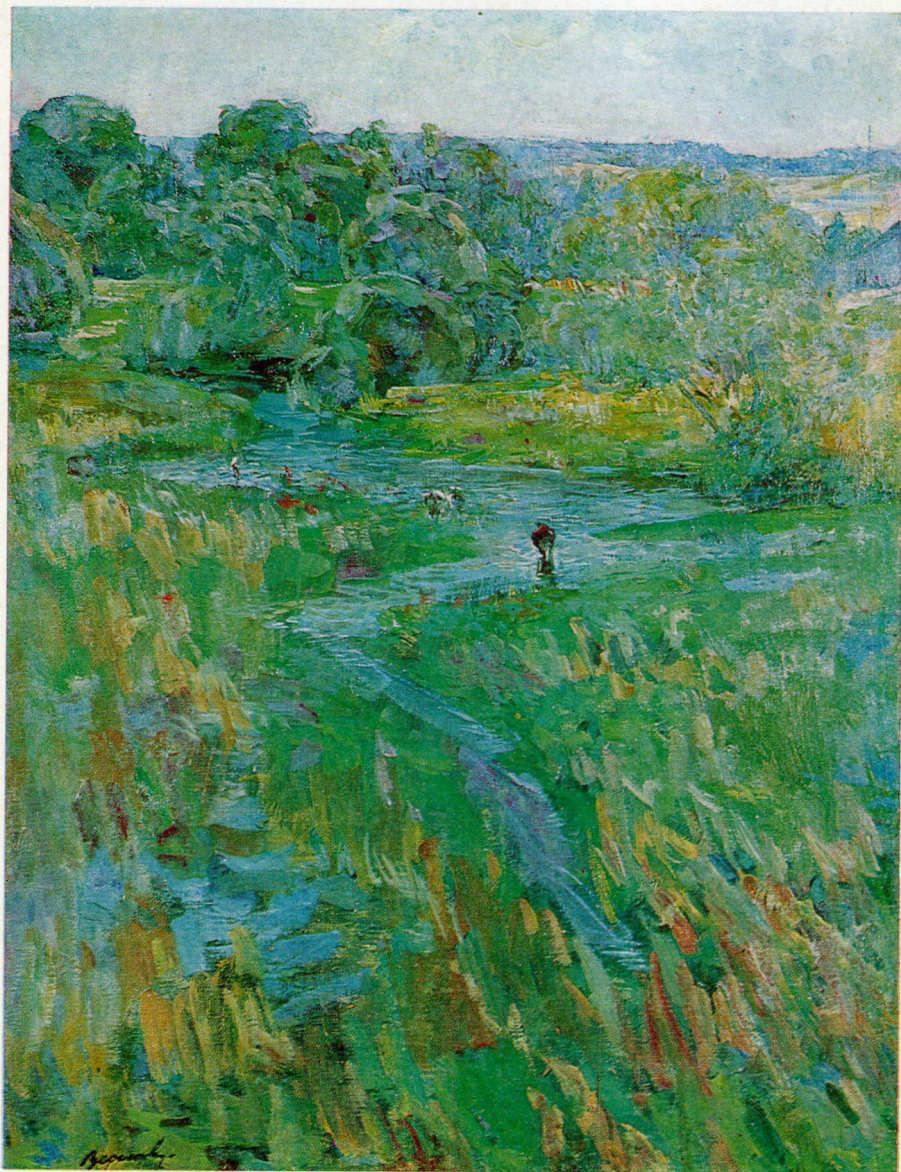
С. П. Катков
Хутор Альбуць
S. P. Katkov
Albut Farm
S. P. Katkov
Le khoutor
d'Albout
S. P. Katkow
Gehöft Albut
S. P. Kathóv
El caserío de Allbut

113

С. П. Каткоў
Палескія веліканы.
1975
Палатно, масла.
99×124

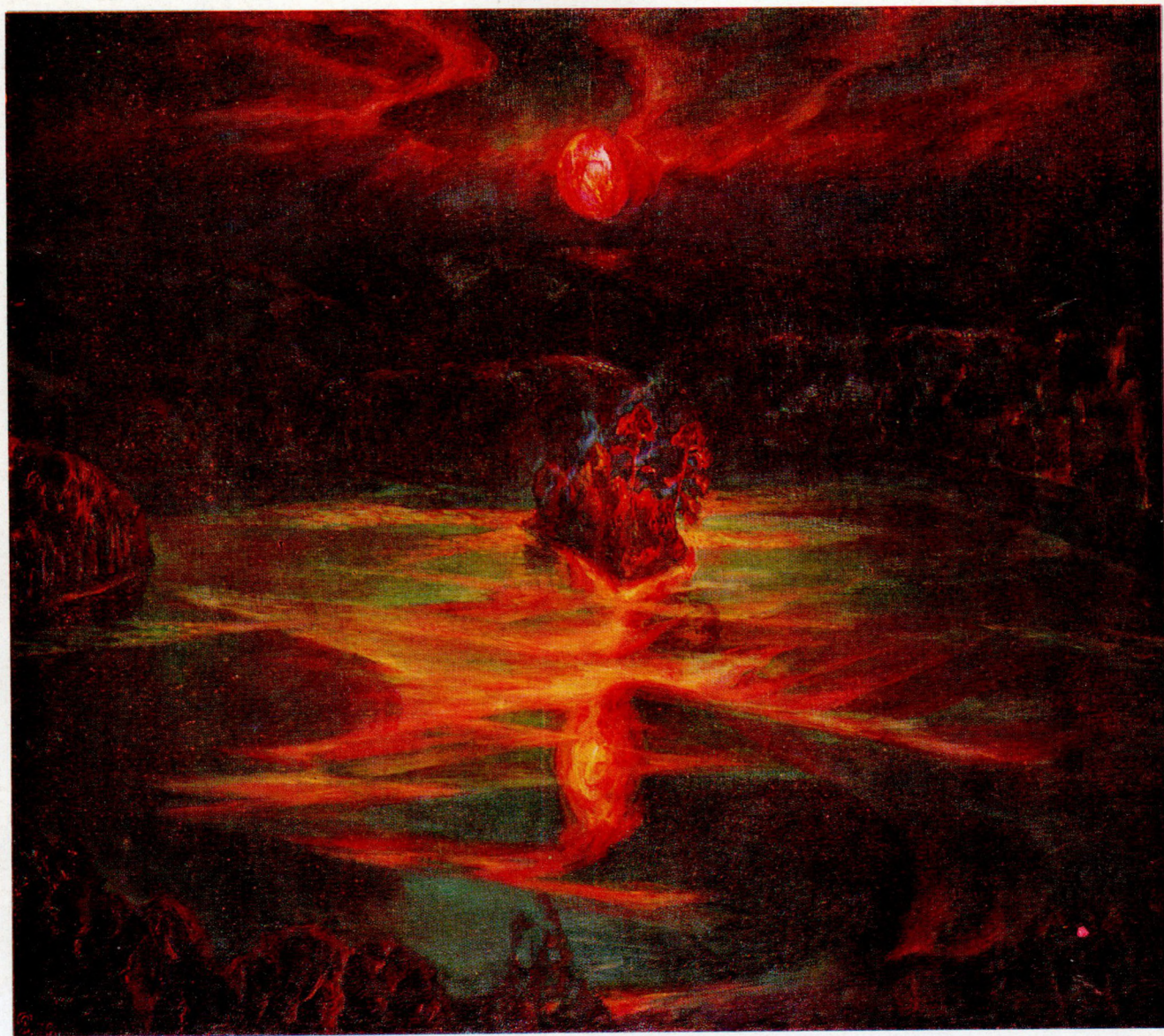
С. П. Катков
Полесские великаны
S. P. Kathov
Polessie Giants
S. P. Kathov
Les géants de la
Polésie
S. P. Kathow
Riesen der Polessje
S. P. Kathóv
Los gigantes
de Polessie

114

Н. М. Воронаў
Крыніца ля
Вязынкі. 1976
Палатно, масла.
114,5×83

Н. М. Воронев
Криница у Вязынкі
N. M. Voronov
Spring near
Viazynka
N. M. Voronov
Le cours d'eau
près de Viasynka
N. M. Woronow
Quelle bei
Wiasynka
N. M. Vóronov
Manantial en
Viázynka

115

С. Я. Гарачай
Месяц на Блакітных
азёрах. 1976
Палатно, масла.
100×120

С. Я. Горячев
Луна на Голубых
озерах
S. Y. Goriachev
Moonlight over Blue
Lakes
S. Y. Goriatchev
La lune sur les
Lacs Bleus
S. J. Gorjatschew
Mondschein an den
Blauen Seen
S. Y. Góriachev
Reflejo de la luna en
los Lagos Azules

116

К. И. Хоросhevich
Старый Двор.
Радзіма Цёткі. 1976
Палатно, масла.
78×98

К. И. Хоросhevich
Старый Двор.
Родина Тётки
K. I. Khoroshevich
Stariy Dvor.
Tiotka's Birth-Place
K. I. Khoroshevitch
Sary Dvor.
La patrie de Teutka
K. I. Choroshevitsch
Sary Dwor —
Geburtsort von Tjotka
K. I. Joroshévich
Sary Dvor. Patria
de Tiótka

117

В. Г. Кубарев
Асення палі. 1975
Палатно, масла.
77×92

В. Г. Кубарев
Осенние поля
V. G. Kubarev
Autumn Fields
V. G. Koubarev
Les champs
d'automne
W. G. Kubarew
Felder im Herbst
V. G. Kúbarev
Campos otoñales

118

Г. Х. Ващенко
Воблака. 1975
ДВП, масла.
100×100

Г. Х. Ващенко
Облако
G. H. Vaschenko
Clouds
G. Kh. Vachtchenko
Les nuages
G. Ch. Wastschenko
Wolke
G. J. Váschenho
Nube

119

Г. Х. Ващенко
Восень. 1976
Палатно, масла.
50×51

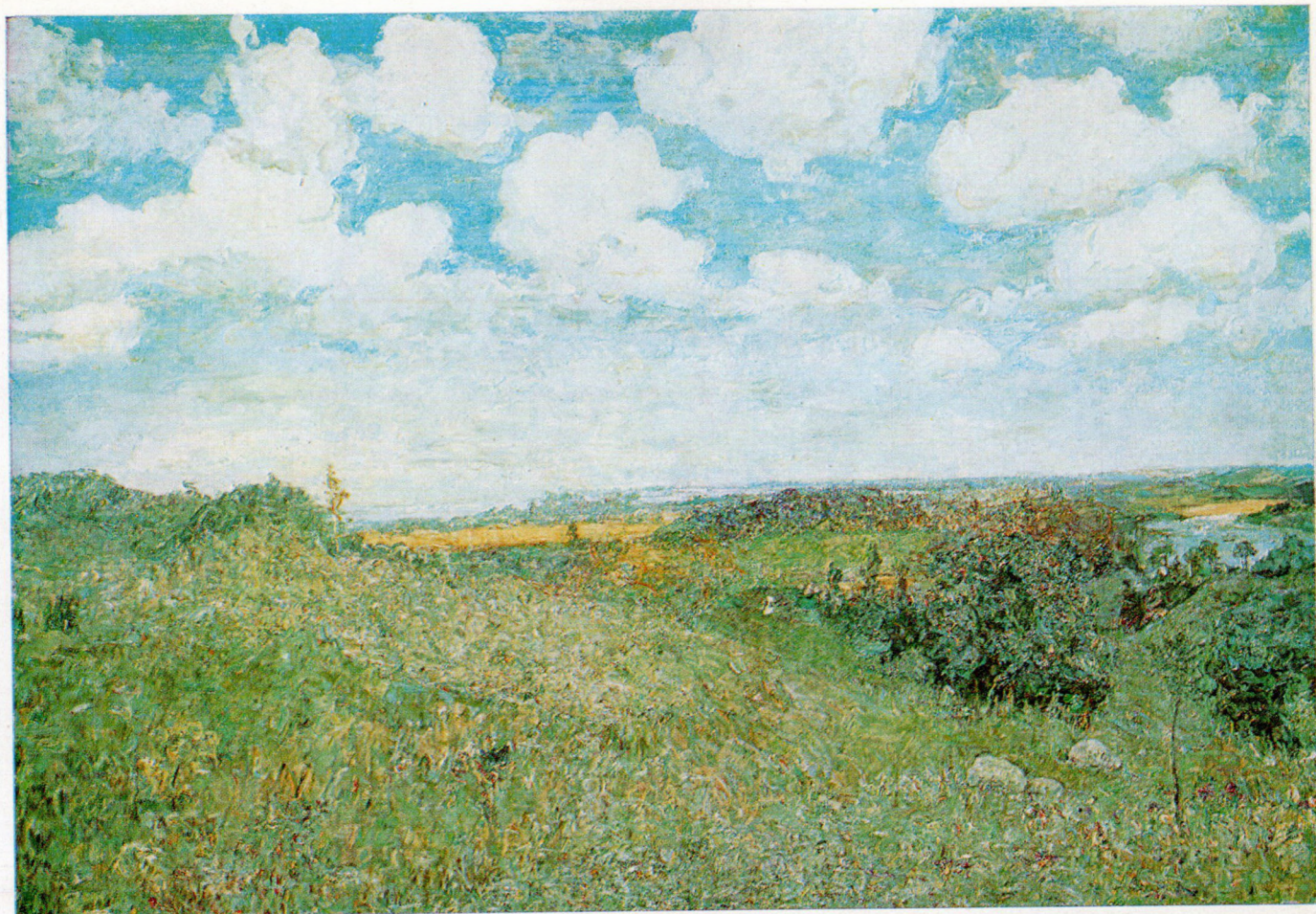
Г. Х. Ващенко
Осень
G. H. Vaschenko
Autumn
G. Kh. Vachtchenko
L'automne
G. Ch. Wastschenko
Herbst
G. J. Váschenko
Otoño

120

А. С. Козловський
Красавицкі вечар.
1975
Палатно, масла.
120×95

А. С. Козловский
Апрельский вечер
A. S. Kozlovski
Evening in April
A. S. Kozlovsky
Soirée d'avril
A. S. Koslowski
Aprilabend
A. S. Kozlovsky
Tarde de abril

121

А. В. Барановський
Воблаки пливуть
над зямлём роднай.
1977
Палатно, масла.
110×160

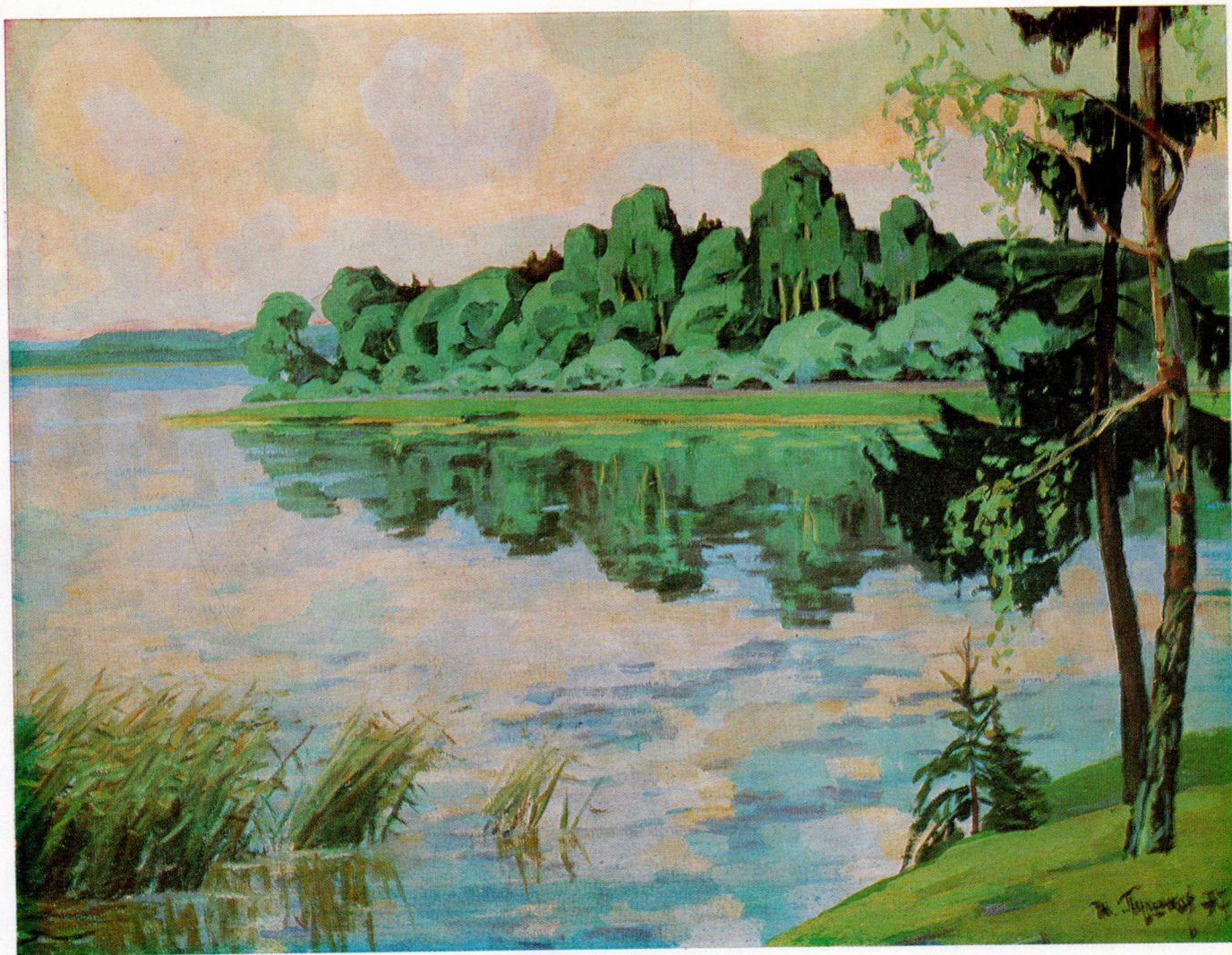
А. В. Барановский
Облака плывут над
землей родной
A. V. Baranovsky
Clouds Are Floating
over Motherland
A. V. Baranovsky
Les nuages passent
sur la terre natale
A. W. Baranowski
Wolken ziehen
über dem
Heimatland dahin
A. V. Baranóvsky
Corren las nubes
sobre mi tierra natal

122

И. В. Пушковой
Поле. 1976
Палатно, масла.
140×120

И. В. Пушков
Поле
I. V. Pushkov
Field
I. V. Pouchkov
Le champ
I. W. Puschkow
Feld
I. V. Pushkhov
Campo

123

И. В. Пушков
Озеро Свитязь. 1977
ДВП, темпера.
105×125

И. В. Пушков
Озеро Свитязь
I. V. Pushkov
Lake Svityaz
I. V. Pouchkov
Le lac Svítiaz
I. W. Puschkow
Switjassee
I. V. Pushhóv
El lago Svítiaz

124

А. С. Бархаткоў
Асенні вечар. 1977
Палатно, масла.
86×115

А. С. Бархатков
Осенний вечер
A. S. Barkhatkov
Autumn Evening
A. S. Barkhatkov
Soirée d'automne
A. S. Barchatkov
Herbstabend
A. S. Barjathov
Tarde otoñal

125

І. П. Рэй
Хата Янкі Купалы.
1975
Палатно, масла.
120×100

И. П. Рей
Хата Янкі Купалы
I. P. Ray
Yanka Kupala's
House
I. P. Rey
La maison de
Yanka Koupala
I. P. Rej
Haus von Janka
Kupala
I. P. Rey
La casa de
Jánka Kupála

126

Г. Х. Ващенко
Земля поэта. 1976
Палатно, масла.
55×56

Г. Х. Ващенко
Земля поэта
G. H. Vaschenko
Poet's Land
G. Kh. Vachtchenko
La terre du poète
G. Ch. Wastschenko
Land des Dichters
G. J. Väschenko
La tierra del poeta

127

Г. Х. Ващенко
Вераснёўскія
туманы. 1977
Палатно, масла.
115×110

Г. Х. Ващенко
Сентябрьские
туманы
G. H. Vaschenko
September Fog
G. Kh. Vachtchenko
Les brumes de
septembre
G. Ch. Wastschenko
Septembernebel
G. J. Väschenko
Niebias de setiembre

128

П. У. Свентахоўскі
Лепельшчына.
Чарсвяты. 1978
Палатно, тэмпера.
147×198

П. В. Свентоховский
Лепельщина.
Черсвяты
P. V. Sventokhovskiy
Lepel Province.
Chersviaty
P. V. Sventokhovskiy
La région de Lépel.
Le lac Tchersviaty
P. W. Swentochowski
Lepel-Rayon.
Tscherswjaty
P. V. Sventojóvskiy
Lépell. Chersviáty

129

П. У. Свентахоўскі
Возера Чарсвяты.
1977
Палатно, масла.
100×150

П. В. Свентоховский
Озеро Черсвяты
P. V. Sventokhovskiy
Lake Chersviaty
G. V. Sventokhovskiy
Le lac
Tchersviaty
P. W. Swentochowski
Tscherswjaty-See
P. V. Sventojóvskiy
El lago Chersviáty

130

Л. Д. Шчамялёў
Асенні кліч. 1977
Палатно, масла.
130×140

Л. Д. Щемелев
Осенний клич
L. D. Schemelew
Autumn Call
L. D. Chitchémélev
Le craquètement
d'automne
L. D. Stschemelew
Herbstruf
L. D. Schémeliev
Sonidos otoñales

131

Л. Д. Шчэмялёў
Студзень у Мінску.
1977
Палатно, масла.
110×120

Л. Д. Шчэмялёў
Январь в Минске
L. D. Schemelev
January in Minsk
L. D. Chtchémélev
Minsk au mois de
janvier
L. D. Stschemelew
Januar in Minsk
L. D. Schémeliev
Minsk en enero

132

Л. Д. Шчамялёў
Івянецкія лыны. 1977
Палатно, масла.
154×180

Л. Д. Шемелев
Ивенецкие льны
L. D. Schemelev
Ivenets Flax
L. D. Chtchémélev
Les lins d'Ivénets
L. D. Stschemelev
Flachs von Ivenetz
L. D. Schémeliev
Linós de Ivenetz

133

В. В. Уродніч
Вераснёўскі матыў.
1977
Палатно, масла.
80×124

В. В. Уродніч
Сентябрьскі мотів
V. V. Urodnych
September Motif
V. V. Ourodnitch
Motif de septembre
W. W. Urodnitsch
September-Stimmung
V. V. Urodnych
Motivo otonal

134

В. І. Вярсоцкі
Вечар. Бярэзіна.
1978
Палатно, масла.
95×160

В. И. Версоцкий
Вечер. Березина
V. I. Versotski
Evening on the
Berezina
V. I. Versotsky
Soirée sur la
Bérézina
W. I. Wersozki
Abend an der
Beresina
V. I. Versótzky
Atardecer. Berezina

135

Ю. В. Нешура
Земля Лагойщины.
1978
Картон, масло.
70×100

Ю. В. Нешура
Земля Лагойщины
Y. V. Neshura
Logoisk Land
Y. V. Neshura
La terre de Logoïsk
J. W. Neshura
Logoisker Land
Y. V. Neshura
Tierra de Logoïsk

136

У. К. Гоманай
Припятскія плёсы.
1977
ДВП, масла,
123×81

В. К. Гомонов
Припятские плёсы
V. K. Gomonov
Pripyat Reaches
V. K. Gomonov
Le bassin
d'inondation de la
Pripiat
W. K. Gomonow
Pripijat-Fluß
V. K. Gómonov
Cursos del río
Pripiat

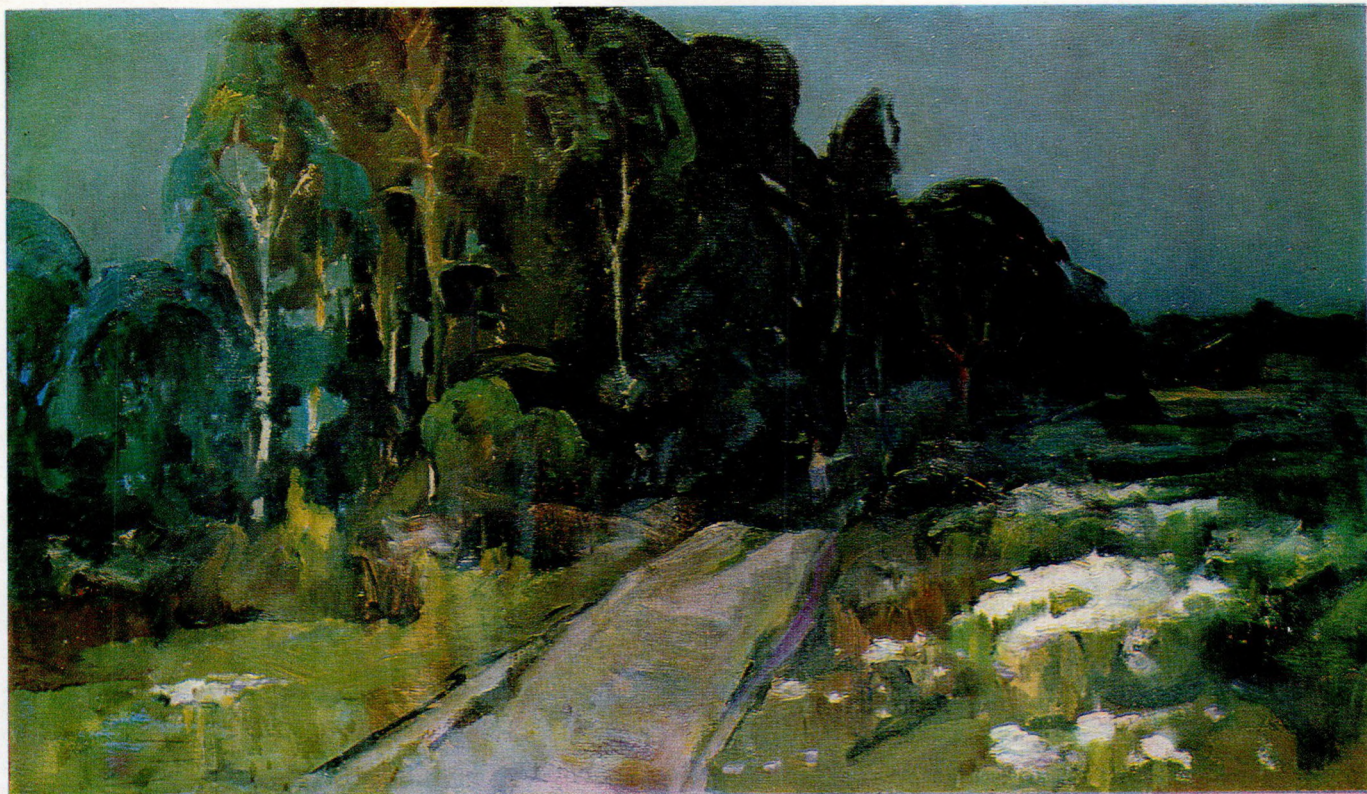

137

Л. А. Дударенко
За Курынцом. 1977
Палатно, масла.
100×120

Л. А. Дударенко
За Курынцом
L. A. Dudarenko
Beyond Kurinets
L. A. Doudarenko
Au-delà de Kourinets
L. A. Dudarenko
Hinter Kurinez
L. A. Dudarenko
Tras el Kúrinetz

138

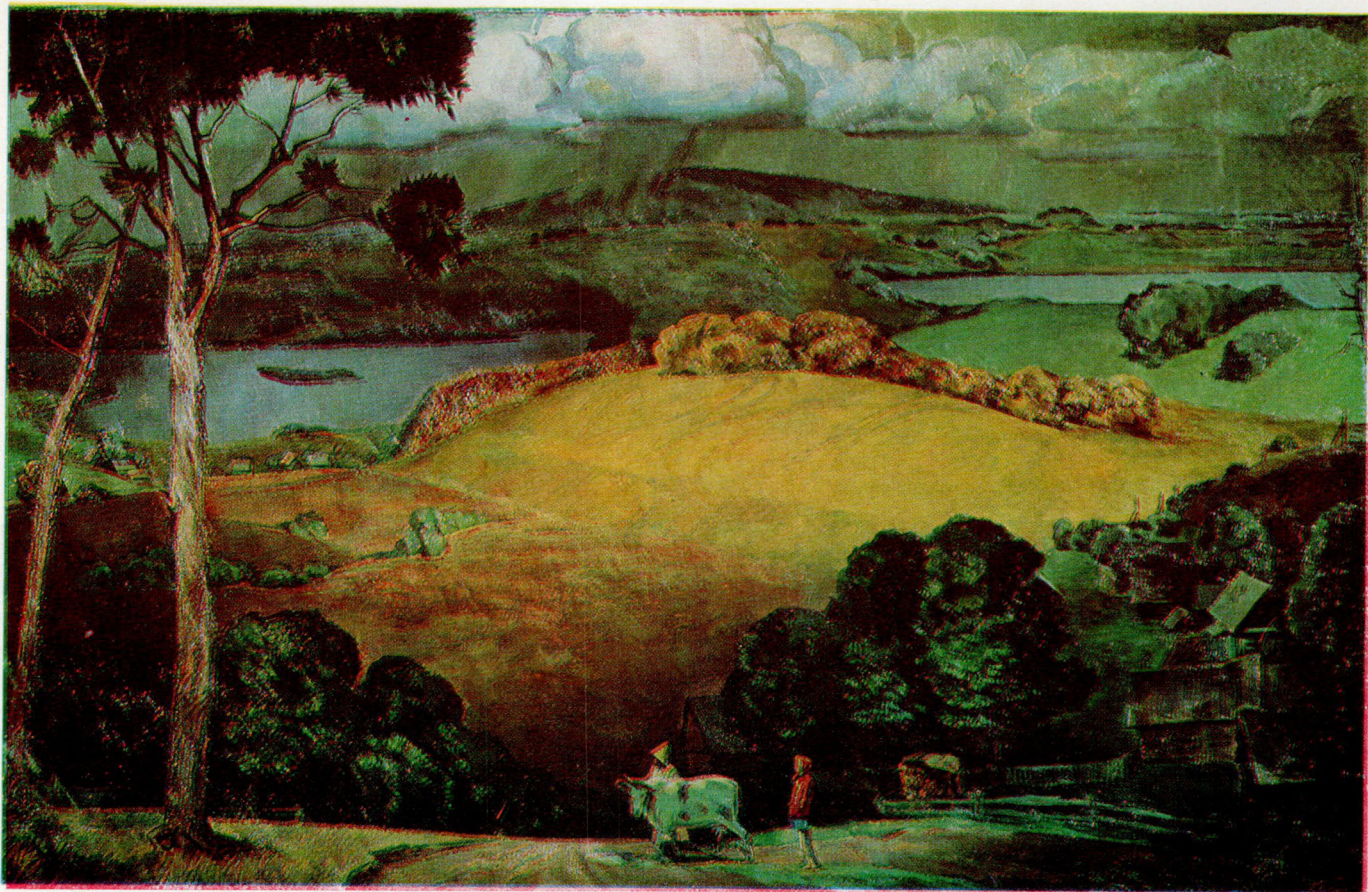
М. В. Киреев
Над чаусским
лугом. 1977
Палатно, масла.
99×78,5

Н. В. Киреев
Над чаусским лугом
N. V. Kireyev
Over the Chaussy
Meadows
N. V. Kiréev
Sur la prairie de
Tchaoussy
N. W. Kirejew
Über der
Tschaussy-Wiese
N. V. Kiréev
En la pradera de
Cháussy

139

У. А. Лагун
Пора сенокосная.
1978
Палатно, масла.
200×100

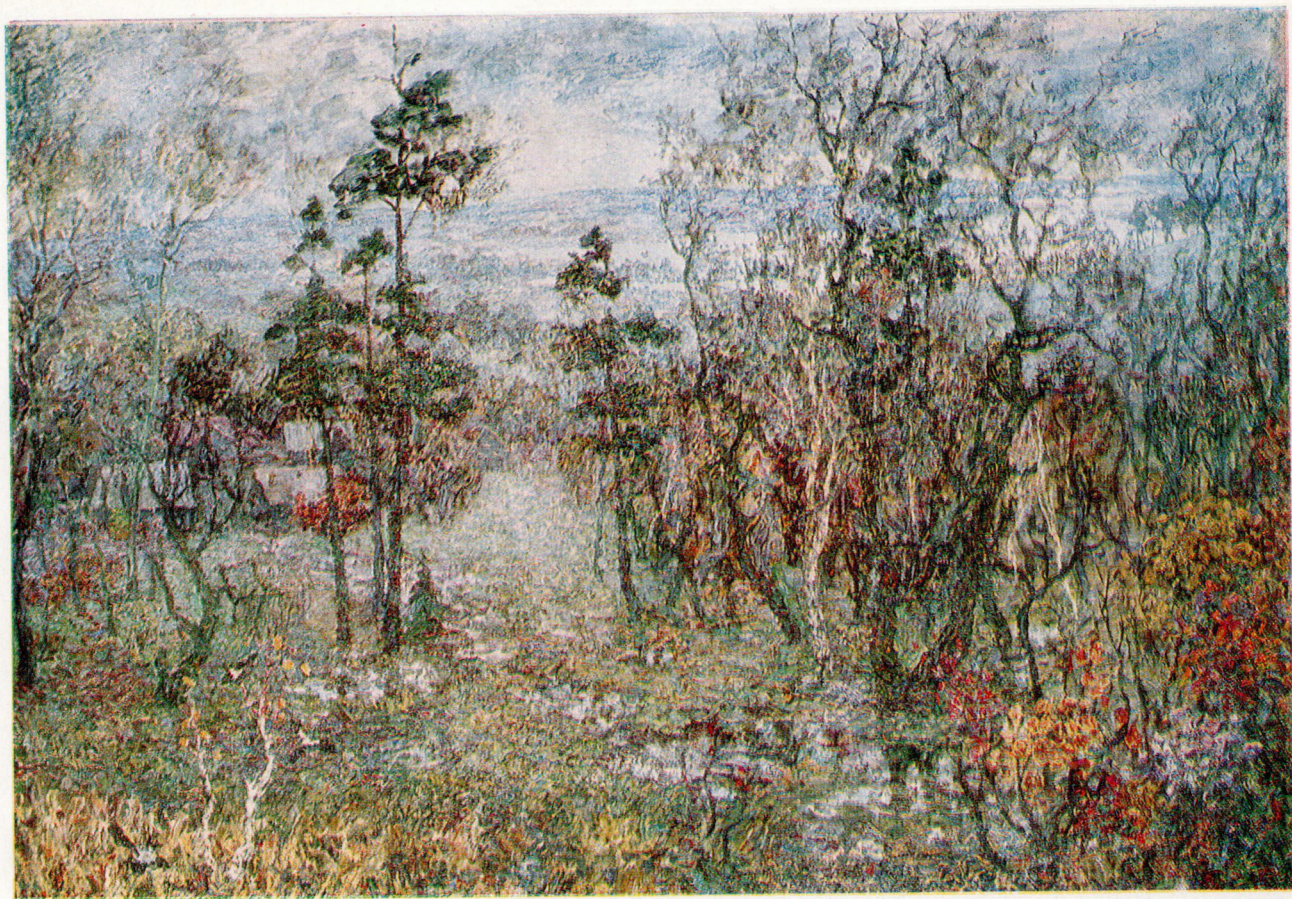
В. А. Лагун
Пора сенокосная
V. A. Lagun
Harvest Time
V. A. Lagoune
La fauchaison
W. A. Lagun
Zeit der Heumahd
V. A. Lagún
El tiempo de la
siega

140

У. А. Тоїсцук
Жнівень. 1978
Палатно, масла.
107×172

В. А. Товстук
Август
V. A. Tovstik
August
V. A. Tovstik
Août
W. A. Towstik
August
V. A. Tovstik
Agosto.

141

В. А. Ткаченко
Край озер і болот.
1978
Палатно, масла.
100×73

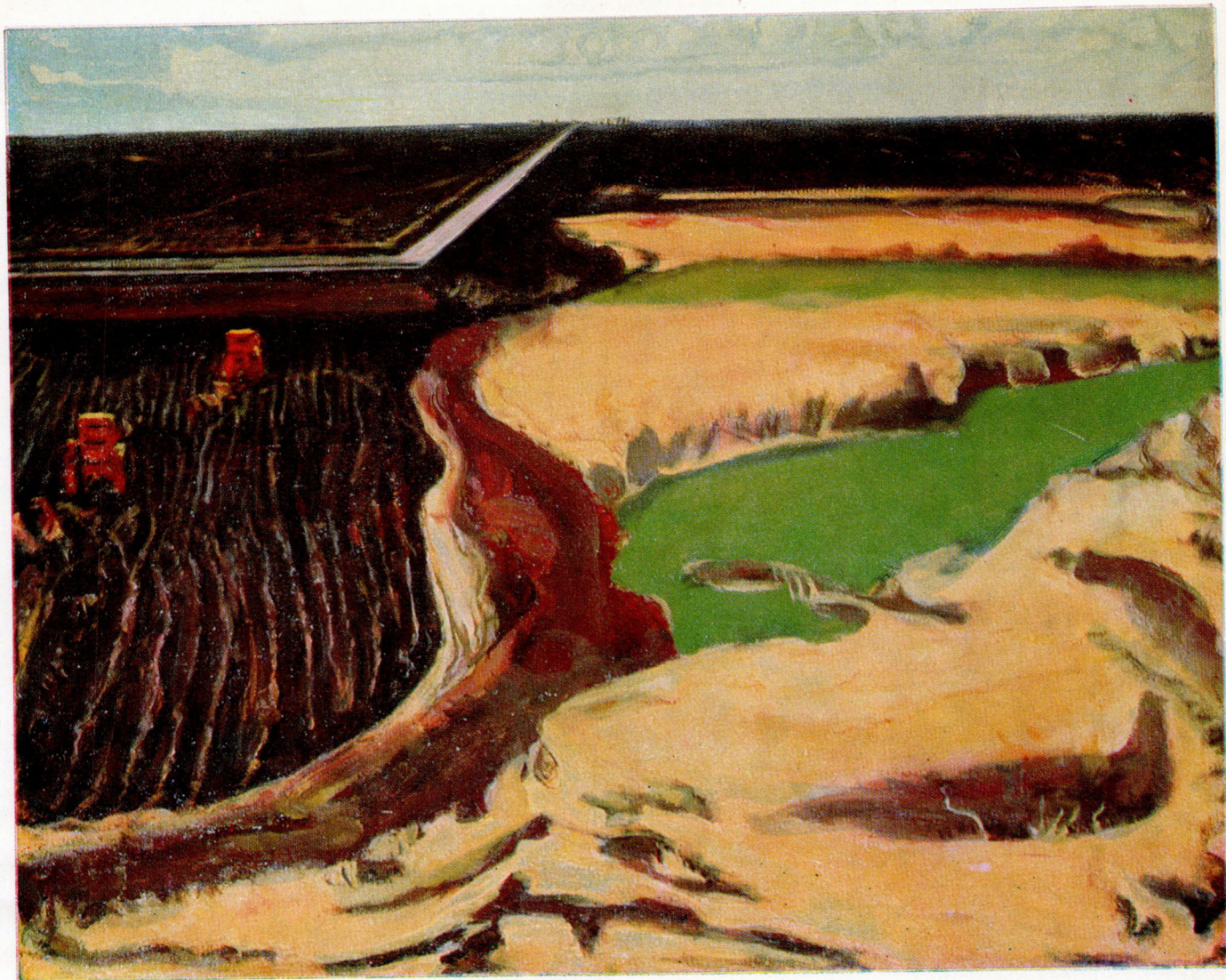
В. А. Ткаченко
Край озер и болот
V. A. Tkachenko
Lake and Marsh
District
A. A. Malichevsky
Le pays de lacs et
de marais
W. A. Thatschenko
Land der Seen und
Sümpfe
V. A. Thachénko
Región de lagos y
ciénagas

142

А. А. Малишевский
Лес. 1978
Палатно, масла.
115×114

А. А. Малишевский
Лес
A. A. Malishevsky
Forest
A. A. Malichevsky
Forêt
A. A. Malischewski
Wald
A. A. Malishévsky
Bosque

143

А. А. Малишевский
Ворыва. 1978
Палатно, масла.
95×120

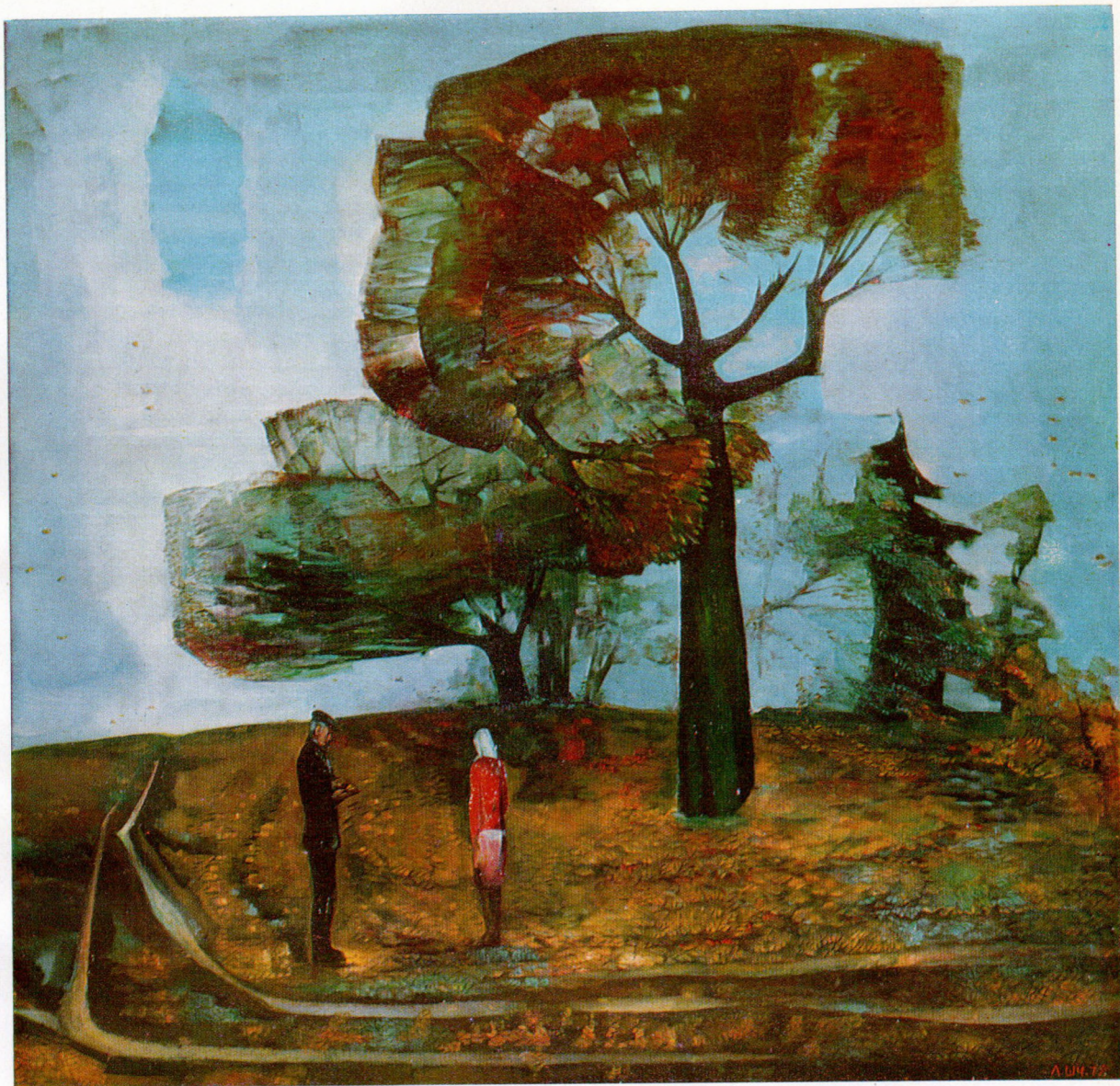
A. A. Malishevskiy
Пашота
A. A. Malishevski
Land Tillage
A. L. Malichevsky
La terre labourée
A. A. Malischewski
Pflügen
A. A. Malishévsky
Labranza

144

В. Ф. Сумарай
Зямля маці. 1978
Палатно, масла.
180×160

В. Ф. Сумарев
Земля матери
V. F. Sumarev
Mother's Land
V. F. Soumarev
La terre maternelle
W. F. Sumarew
Land der Mutter
V. F. Sumarev
Tierra materna

145

Л. Д. Шчамалёў
Ліставей. 1978
Палатно, масла.
170×142

Л. Д. Шемелев
Листовет
L. D. Schemelew
Leaves Blowing
L. D. Chtohémélew
La chute de
feuilles
L. D. Stschemelew
Blätter im Winde
L. D. Schémeliev
Remolinos de hojas
otoñales

История белорусской пейзажной живописи неотделима от истории развития всего советского изобразительного искусства. Истоки ее зарождения и формирования связаны с творчеством таких художников конца XIX века, как А. Горавский, Н. Силиванович, Г. Вейсенгоф, С. Сестянецвич. Социальные проблемы впервые затронуты в творчестве именно этих художников.

Великая Октябрьская социалистическая революция открыла народу Белоруссии широкую дорогу к духовной культуре. Представились самые благоприятные возможности для развития всех видов искусства, в том числе и изобразительного.

Довоенный период в развитии белорусской пейзажной живописи отличается лирической повествовательностью. Большинство работ носили характер натурного этюда и в основном отражали красоту природы, городских мотивов. Однако значительное внимание уделялось и теме социалистического строительства, великих социальных преобразований. Эта тема отражалась в творчестве В. Кудревича («Углубление Орессы»), С. Ли («Колхозная электростанция»), Г. Изергиной («Колхоз «Новый путь») и др.

В таком же направлении развивался пейзаж и в 50-е годы. В экспозиции выставок он занимал несколько второстепенное место, поскольку картины этого жанра оставались по-прежнему на уровне этюда с натуры. Вместе с тем нельзя сказать, что пейзаж в эти годы не имел своего самостоятельного значения. Произведения В. Бялыницкого-Бирули, В. Кудревича, Б. Звиногородского, а также Н. Воронова, С. Каткова, В. Цвирко достойно представляли белорусскую пейзажную живопись не только в республике, но и за ее пределами.

Характерной чертой в развитии изобразительного искусства Белоруссии в послевоенный период является активная творческая деятельность художников областных центров. Интересными пейзажистами показали себя художники из Витебска — В. Дзежиц, М. Михайлов, А. Корженевский, В. Кухарев; из Гомеля — Б. Звиногородский, В. Казаченко, В. Рыкалин. Тонкой

наблюдательностью, особой теплотой и искренностью проникнуты пейзажи П. Данелия из Бреста, А. Шкляра из Могилева, В. Савицкого из Гродно.

Во второй половине 60-х годов пейзажная живопись Белоруссии поднялась на качественно новую ступень. В этом жанре начинает преобладать пейзаж-картина. От художников потребовались новые средства идейно-содержательного и образного решения. В развитии пейзажной живописи, в создании новых форм, стилей и направлений особо важную роль сыграло творчество таких живописцев, как В. К. Цвирко, В. А. Громыко, И. В. Карасев, П. А. Данелия, С. П. Катков, и ряда молодых художников, которые по-своему переосмыслили опыт старых мастеров, а также достижения современного мирового искусства.

Своеобразием стилового решения, умением наиболее лаконично и обобщенно подчеркнуть характерные моменты в природе, философским размышлением о ее сущности выделяются такие произведения В. Цвирко, как «Ганча — земля партизанская», «Сказ о Полесье», «Беларусь моя» и другие. Большинству пейзажей этого мастера присущи эмоциональность колористического и композиционного строя, эпическая широта отражения действительности.

Особую форму, неповторимую внешнеконструктивную и образную окраску получила пейзажная живопись в творчестве В. Громыко. Большинство его произведений («Красные земли Полотчины», «Браславщина», «Льны белорусские», «Глубелька — сердце Голубых озер Белоруссии», «Октябрьский мажор» и др.) выполнены как бы с высоты птичьего полета. Каждая работа насыщена глубоким содержанием, настроением, лирикой, драматизмом и патетикой.

Пейзажный жанр в белорусском изобразительном искусстве представлен и многими другими живописцами. Среди них — Л. Щемелев, В. Сумарев, Л. Дударенко, П. Маслеников, Б. Аракчеев, Г. Ващенко, В. Версоцкий, В. Минеико, М. Плужник, А. Марочкин и другие. Каждый из них вносит свой личный вклад в его дальнейшее развитие и обогащение.

The story of Byelorussian landscape painting is closely linked with the development of Soviet visual arts as a whole. Its genesis and formation are associated with creative activities of such artists of the late XIXth century as A. Goravski, N. Silivanovich, G. Weissengoff, S. Sestzhentsevich who were the first to tackle social problems in their art.

The Great October Socialist Revolution offered Soviet people ample opportunity for spiritual self-expression and allowed the development of all kinds of art including the fine arts.

The pre-war period in Byelorussian landscape painting is marked for the lyricism of presentation. The majority of canvases were of "sketch from nature" character featuring, in the main, the beauty of nature and urban motifs. At the same time considerable heed was paid to the theme of socialist construction and profound social transformations. These features can be well traced in the works by V. Kudrevich ("Deepening of the Oresse"), S. Lee ("Kolkhoz Power Plant"), G. Izergina ("Kolkhoz "Novij Put"), etc.

The same trend dominated in landscape painting in the fifties. At art exhibitions landscapes occupied a somewhat secondary place since pictures of this genre were still of "sketch from nature" type. At the same time one cannot say that landscape painting of those days was deprived of individuality. Works by Byelorussian landscape painters V. Bialynitski-Birulia, V. Kudrevich, B. Zvinogradski, N. Voronov, S. Katkov, V. Tsvirko enjoyed considerable popularity both inside the republic and well beyond its borders.

The post-war development of Byelorussian visual arts is noted for an upsurge of creative activities among provincial artists. Quite original are the canvases by painters from Vitebsk — V. Dzezshiz, M. Mikhailov, A. Kozhenevski, V. Kukharev, and Gomel — B. Zvinogradski, V. Kazachen-

ko and V. Rykalin. Pictures by P. Danelia from Brest, A. Shkliar from Moghilev and V. Savitski from Grodno are full of subtle power of observation, tenderness and sincerity.

In the late sixties Byelorussian landscape painting entered a qualitatively new stage of development which was characterized by the appearance of "picture type" landscapes. Artists had to look for new techniques of expressing ideas and forming images. Significant contribution to the development of landscape painting, creation of new forms, styles and trends was made by V. K. Tsvirko, V. A. Gromyko, I. K. Karasev, P. A. Danelia, S. P. Katkov and a number of young artists who made ample use of the best traditions of the past and achievements of modern world art.

V. Tsvirko's works "Gancia, the Land of Partisans", "Tale of Polessie", "My Byelorussia" are marked for original stylistic solution, author's ability for laconic and at the same time generalized way of expressing certain features characteristic of nature around us. The bulk of his landscapes are imbued with emotional colouring, compositional harmony and epic scope of presentation.

V. Gromyko's canvases have a specific form, unique structural and image-bearing colouring. The majority of his works ("Red Lands of the Polotsk Region", "Braslav Region", "Byelorussian Flax", "Glubelka", "October Mood", etc.) have the air of having been made from a bird's-eye view. Each of these pictures is full of content, mood, lyricism and pathos.

A great number of other Byelorussian painters are working in the genre of landscape painting. Among them are L. Schemelev, V. Sumarev, L. Dudarenko, P. Maslennikov, V. Arakcheyev, G. Vashchenko, V. Versotski, V. Mineiko, M. Pluzhnik, A. Marochkin and others. Each of the above artists makes his personal contribution to a further development of Byelorussian visual arts.

L'histoire du paysage biélorusse est intimement liée à celle de l'art plastique soviétique. La naissance et la formation de l'art du paysage sont dues à l'oeuvre des peintres de la fin du XIX siècle A. Goravsky, N. Silivanovitch, G. Vayssenhof, S. Sestgentsévitch qui étaient les premiers à aborder les problèmes sociaux.

La Grande Révolution Socialiste d'Octobre offre au peuple l'accès à la culture qui s'enrichit grâce aux conditions favorables au développement de tous les arts, y compris l'art plastique de Biélorussie.

Le paysage biélorusse d'avant-guerre a un caractère narratif lyrique. Les auteurs des oeuvres, qui sont pour la plupart des études de nature, s'inspirent de la beauté de la nature et des motifs urbains. Cependant, une grande importance est attachée également au sujet de l'édification socialiste, aux grandes modifications sociales, notamment, par V. Koudrévitch ("Approfondissement de l'Oressa", S. Li ("La centrale électrique du kolkhoze"), G. Izerguina ("Le kolkhoze "Novy pout") et autres.

Le paysage des années 50, orienté toujours vers le même sujet (l'étude de la nature), occupe aux expositions une place secondaire. Néanmoins, on ne peut pas dire qu'il ne s'est pas formé comme genre à part. Dans cette époque il est déjà dignement représenté par les oeuvres de V. Bialynitsky-Biroula, V. Koudrévitch, B. Zvinogrodsky, N. Voronov, S. Katkov, V. Tsvirko non seulement dans la République mais au-delà. Le trait de l'art plastique biélorusse d'après-guerre est lié avec les activités créatrices des peintres de centres régionaux, dont les plus remarquables sont V. Dzéjits, M. Mikhaïlov, A. Korjénevsky, V. Koukharev de Vitebsk, V. Zvinigrodsky, V. Kazatchenko, V. Rykalkine de Gomel. Les paysages de P. Danélia (Brest), A. Chklar (Moguilev), V. Savitsky (Grodno) montrent les qualités d'observation, la tendresse et la sincérité des auteurs contemporains.

Dans la deuxième moitié des années 60 le paysage biélorusse s'adoptant au paysage-tableau monte d'un plus haut degré qualitatif. Le nouveau genre demande aux peintres la recherche de nouveaux sujets et de nouveaux procédés de composition. Le développement de l'art du paysage, la naissance de nouvelles formes, styles et orientations sont particulièrement dûs aux maîtres V. Tsvirko, V. Gromyko, I. Karassev, P. Danélia, S. Katkov aussi bien qu'à la pléiade des jeunes peintres qui ont su assimiler les réalisations des vieux maîtres nationaux et de l'art contemporain mondial.

D'un style particulier se distinguent les oeuvres de V. Tsvirko "Gantcha, terre des partisans", "Une image de la Polésie", "Ma Biélorussie" etc où, engageant la réflexion sur l'essence de la nature, l'auteur, concis et, en même temps, généralisateur, met en relief les éléments caractéristiques de la nature. La plupart des paysages du maître happent le regard par une composition colorée et émotionnelle, par une représentation épique de la réalité.

Les paysages de V. Gromyko sont remarquables par leur forme particulière connue grâce à un coloris unique en son genre. La plupart de ses oeuvres ("Les terres rouges de la région de Polotsk", "La région de Braslav", "Les lins biélorusses", "Gloubelka", "Le majeur d'octobre",) semblent être exécutées à vol d'oiseau. Toutes les oeuvres se distinguent par la profondeur des sujets, par le caractère dramatique qui se marie avec le lyrisme et le pathétisme.

Le paysage est également représenté dans l'art plastique biélorusse par les oeuvres des autres peintres dont L. Chtchémélev, V. Soumarev, L. Dou-darenko, P. Maslennikov, V. Araktchéev, G. Vachtchenko, V. Versotsky, V. Minayko, M. Ploujnik, A. Marotchkine. Ces peintres biélorusses bien connus font tout leur possible pour le développement de l'art du paysage.

In der Geschichte der sowjetischen bildenden Künste nimmt die belorussische Landschaftsmalerei einen festen Platz ein. An ihren Quellen standen solche Künstler des ausgehenden 19. Jahrhunderts, wie A. Gorawski, N. Siliwanowitsch, G. Wejssenhof, S. Sestshenzewitsch. Sie wenden sich erstmals den sozialen Problemen zu.

Die Große Sozialistische Oktoberrevolution hat das Volk an das Geistesleben herangeführt. Nunmehr boten sich die günstigsten Bedingungen, alle Kunstgattungen darunter auch die bildende Kunst zu fördern.

Im erzählenden Charakter der belorussischen Landschaftsmalerei der Vorkriegszeit fällt das Lyrische auf. Zwar stellten die meisten Arbeiten Naturstudien dar, die hauptsächlich die landschaftliche oder architektonische Schönheit widerspiegelten, doch kam erhebliche Bedeutung auch dem sozialistischen Aufbau und den großen sozialen Umwandlungen zu. Dieses Thema gestalten in ihrem Schaffen W. Kudrewitsch ("Oressa wird vertieft"), S. Li ("Kolchoskraftwerk"), G. Isergina ("Kolchos "Nowy put") u. a.

Die Landschaftsmalerei behielt diese Tendenz bis in die 50er Jahre hinein bei. In Ausstellungen blieben diese Werke etwas im Hintergrund, da dieses Genre immer noch durch Naturstudien vertreten war. Der Landschaftsmalerei widmen sich erfolgreich W. Bjalnizki-Birulja, W. Kudrewitsch, B. Swinogrodski sowie N. Woronowa, S. Katkowa, W. Zwirko, deren Arbeiten nicht nur in Belorußland weithin bekannt waren.

In den Nachkriegsjahren macht sich die Aktivierung der Maler in Gebietshauptstädten bemerkbar. Interessante Landschaftsdarstellungen stammen von W. Dseshiz, M. Michailow, A. Korshenewski, W. Kucharew aus Witebsk, von B. Swinogrodski, W. Kasatschenko, W. Rykalin aus Gomel. Feine Beobachtungsgabe verraten die von besonderer Innigkeit und Wärme erfüllten Landschaften von P. Danelija aus Brest, A. Schkljar aus Mogiljow und W. Sawizki aus Grodno.

In der zweiten Hälfte der 60er Jahre erlangte die Landschaftsmalerei Belorußlands eine höhere Stufe. Nunmehr tritt in diesem Genre das Landschaftsgemälde hervor. Die Künstler hatten neue Ausdrucksmittel aufzubringen. Für die Entwicklung der Landschaftsmalerei und die Bildung neuer Formen, Richtungen und Stile von besonderer Bedeutung war das Schaffen solcher Maler wie W. K. Zwirko, W. A. Gromyko, I. W. Karassew, P. A. Danelija, S. P. Katkow sowie einiger jungen Künstler, die Erfahrungen alter Meister und Ererbschaften der gegenwärtigen Weltkunst auf ihre eigene Weise verstehen.

Kennzeichnend für solche Werke von W. Zwirko, wie "Gantscha, Land der Partisanen", "Erzählung von der Polessje", "Mein Belorußland" und andere ist, daß der Maler an den Stil eigenartig herangeht, daß er charakteristische Erscheinungen der Natur lakonisch und verallgemeinert zu betonen vermag und in deren Wesen philosophisch eindringt. Die meisten Landschaften dieses Meisters zeigen Emotionalität des Farbgebungs- und Kompositionsaufbaus, epische Breite der Widerspiegelung der Wirklichkeit.

Besondere Form, eigenartige, äußerlich konstruktive und gestalterische Färbung erhielt die Landschaftsmalerei im Schaffen von W. Gromyko. Die meisten seiner Werke ("Rote Böden der Polozk-Region", "Braslaw-Region", "Belorussischer Flachs", "Glubelka", "Fröhliche Oktoberstimmung" u. a.) scheinen aus der Vogelperspektive ausgeführt zu sein. Jede Arbeit ist mit einem tiefen Gehalt, Stimmung, Spannung, Lyrik und Feierlichkeit erfüllt.

Der Landschaftsmalerei widmen sich in der belorussischen bildenden Kunst auch viele andere Künstler, solche wie L. Stschemelew, W. Sumarew, L. Dudarenko, P. Maslenikow, B. Araktschejew, G. Wastschenko, W. Wersozki, W. Minejko, M. Plushnik, A. Marotschkin. Jeder Maler leistet seinen persönlichen Beitrag zur weiteren Entwicklung und Bereicherung der Landschaftsmalerei.

La historia de la pintura de paisajes bielorrusa es parte integrante de la historia del desarrollo del arte plástico soviético en general. El origen de su nacimiento y desarrollo se refleja en la labor de algunos pintores de finales del siglo XIX, como ser A. Goravsky, N. Silivanóvich, G. Véisengof, S. Sestzhentzéovich. Ellos han sido los primeros en transmitir en sus obras ciertos problemas sociales.

La Gran Revolución Socialista de Octubre abrió al pueblo soviético un amplio camino hacia la cultura espiritual. Surgieron las condiciones más favorables para el desarrollo de todos los aspectos del arte; y al mismo tiempo, el plástico.

En el período de preguerra la pintura de paisajes bielorrusa se destaca por su carácter lírico. Los trabajos eran mayormente bosquejos que reflejaban la belleza de la naturaleza, motivos urbanos. Sin embargo, se acentuaba también el tema de la formación del socialismo, de las grandes reformas sociales. Esta línea se dejaba ver en la labor de V. Kudrévich "Ahondamiento del río Oressa", de S. Li "Central eléctrica koljosiana", de G. Iserguina "Koljós "Nuevo camino" y otros.

La misma orientación llevaba el paisaje de los años 50. En las exposiciones, el paisaje ocupaba un lugar secundario, debido a que los trabajos de este género se mantenían al nivel de ensayos sobre temas de la naturaleza. Al mismo tiempo es menester indicar, que en dichos años el paisaje poseía su valor real. Las obras de V. Bialynitzky-Birulia, V. Kudrévich, B. Zvinogrodsky, como también las de N. Vóronov, S. Katkóv, V. Tzvirko con mérito representaban el arte paisajista bielorruso tanto en la República, como más allá de sus fronteras.

La labor creadora de los pintores de los grandes centros de las provincias de Bielorrusia transmitió al desarrollo del arte plástico bielorruso ciertos rasgos característicos. Presentan gran interés los paisajes de los pintores de Vítiebsk: V. Dzézhitz, M. Mijálov, A. Korzhénévsky. V. Kújarev; de Gómel: B. Zvinogródsky, V. Kazachénko, V. Rykálín. Llenos de un fino espíritu observativo, impregnado de un singular calor y sinceridad, se nos

presentan los paisajes de P. Danelio (Brest), de A. Shkliár (Moguilióv), de V. Savitzky (Grodno).

En la segunda mitad de los años 60 mejoró la calidad del arte paisajista de Bielorrusia. Dentro de este género comenzó a predominar el paisaje-cuadro. Los artistas se vieron ante la necesidad de encontrar nuevos métodos y maneras de expresar la idea y la forma del contenido de sus obras. Y es así que el surgimiento de nuevos estilos y formas ejerció gran influencia en el desarrollo del arte paisajista. Esto se debe en gran parte a los trabajos de V. K. Tzvirko, V. A. Gromýko, I. V. Karásiev, P. A. Danelio, S. P. Katkóv, como también a un determinado número de jóvenes artistas, los cuales han sabido reapreciar a su modo la experiencia de los antiguos maestros del arte plástico y las obras maestras del arte contemporáneo mundial.

Por su particular estilo, por su maestría en subrayar y sintetizar lacónicamente ciertos momentos típicos de la naturaleza, por su meditación filosófica sobre la esencia misma de la naturaleza se destacan las obras de V. Tzvirko, como ser: "Gáncha, tierra de partizanes", "Relato sobre Polésie", "Mi Bielorrusia" y otras. Los paisajes de este artista poseen en su mayoría una gran fuerza emocional de colorido y composición, gran amplitud épica para expresar la realidad.

La pintura paisajista cobró una forma especial y un singular tinte en la construcción de imágenes en las creaciones de V. Gromýko. La mayoría de sus obras ("Las rojas tierras de Pólotzk", "Región de Bráslav", "Linos bielorrusos", "Glubelka", "Animación de Octubre" y otras) parecen haber sido realizadas "a vuelo de pájaro". Cada una de ellas posee un profundo contenido, amplia lírica, dramatismo y patética.

Muchos otros artistas representan, mediante sus obras, el género paisajista en el arte plástico bielorruso. Entre ellos: L. Schemelióv, V. Súmarev, L. Dudarenko. P. Máslenikov, B. Arakchéiev, G. Váschenko, V. Versótzky, V. Minéyko, M. Plúzhnik, A. Márochkin y otros. Cada uno de ellos trae su aporte particular, que influye en el futuro desarrollo del arte plástico bielorruso.

На супервкладцы:

В. К. Бялыницькі-Біруля
Лютаць зацвіла. 1940—1944. Палатно, масла.
100,5×129,5.

На суперобложке:

В. К. Бялыницький-Біруля
Калужница зацвела. 1940—1944. Холст, масло.
100,5×129,5.

On the jacket:

V. K. Bialynitski-Birulia
The Marsh Marigolds in Bloom. 1940—1944. Oil on
canvas 100,5×129,5.

Sur la jaquette:

V. K. Bialynitsky-Biroula
La calte de marais en fleur. 1940—1944. Toile, huile
100,5×129,5.

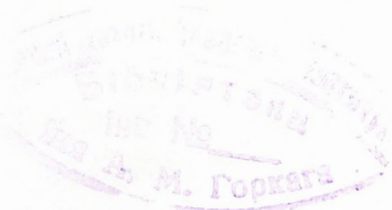
Schutzumschlag:

W. K. Bjalynizki-Birulja
Die Sumpfdotterblume blüht. 1940—1944. Öl auf Lein-
wand. 100,5×129,5.

En la sobretapa:

V. K. Bialynitzky-Birulia
Floreció la hierba centella. 1940—1944. Lienzo, óleo.
100,5×129,5.

1030652

БЕЛОРУССКАЯ ПЕЙЗАЖНАЯ ЖИВОПИСЬ

Автор-составитель Григорий Федорович Шауро

Минск, издательство «Беларусь»

На белорусском, русском, английском, французском,
немецком и испанском языках

Рэдактары Г. П. Падбярэзскі, Г. А. Ткацэвіч

Рэдактары замежных тэкстаў В. А. Агрызка,

А. І. Павачка, У. А. Чарнышоў

Мастак Л. Г. Мядзведзева

Мастацкі рэдактар Т. А. Мельянец

Тэхнічны рэдактар Я. С. Шляшынская

Карэктары Р. І. Маўшовіч, Л. П. Марозава

ИБ № 1846

Здадзена ў набор 06.08.79

Падпісана да друку 21.01.82

АТ 07533

Фармат 70×84¹/₁₂

Папера мелававая

Гарнітура звычайная новая

Высокі друк

Ум. друк. арк. 14,89

Ум. фарб.-адб. 71,73

Ул.-выд. арк. 13,26

Тыраж 20 000 экз.

Зак. 452. Цана 6 р. 50 к.

Ордэна Дружбы народаў выдавецтва «Беларусь»
Дзяржаўнага камітэта БССР па справах выдавецтваў,
паліграфіі і кніжнага гандлю. 220600, Мінск, праспект
Машэрава, 11.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выда-
вецтва ЦК КП Беларусі.

220041, Мінск, Ленінскі праспект, 79.

**Беларускі
пейзажны
жывапіс**

6 р. 50 к.

De la pitié à la pitié

6 р. 50 к.

Беларускі пейзажны жывапіс

Беларускі
пейзажны
жывапіс

Беларускі пейзажны жывапіс

Беларускі
пейзажны
жывапіс

6 р. 50 к.

БѢЛАЯ ПЯКИ

БѢЛАЯ ПЯКИ

БѢЛАЯ ПЯКИ

БѢЛАЯ ПЯКИ

БѢЛАЯ ПЯКИ

БѢЛАЯ ПЯКИ

БѢЛАЯ ПЯКИ

БѢЛАЯ ПЯКИ